

लिखु पिके गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
चौलाखर्क, सोलुखुम्बु, कोशी प्रदेश, नेपाल

लैङ्गिक समानता तथा
सामाजिक समावेशीकरण
परिक्षण प्रतिवेदन

अन्तिम प्रतिवेदन

२०८१

विषय सूची

परिचय खण्ड

१	पृष्ठभूमी	१
२.	गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय	३
३.	अध्ययनको महत्व	४
४.	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको उद्देश्यहरू	४
५.	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरू	४
६.	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको विधि र तरिका	५
७.	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका सहभागीहरू	६

तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरण खण्ड

८.	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि सूचक र उपसूचक अन्तर्गत प्राप्ताङ्क	७
----	---	---

विश्लेषण खण्ड

९	लै.स.सा.स परिक्षण विश्लेषणका औजारहरू	८
१०.	लै.स.सा.स. परिक्षण तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण	८

मुख्य उपलब्धिहरू

११.	लै.स.सा.स. परीक्षण विधिबाट देखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था	१०
१२	सबल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर तथा चुनौतीहरू (SWOT Analysis)	१३
१३.	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना	१८

निश्कर्ष र सुझावहरू

अनुसूचीहरू

अनुसूची १:	लै.स.सा.स. परिक्षणको लेखाजोखा फारम	२२
अनुसूची २:	माइन्सुट	६४
अनुसूची ३:	कार्यक्रमका केही तस्वीरहरू	६६

परिचय खण्ड

१. पृष्ठभूमी

नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछुतको अन्त्य गर्ने तथा आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने व्यवस्था रहेको छ। संविधानको भाग ३, मौलिक हक र कर्तव्यअर्न्तगत धारा २४ मा छुवाछुत तथा भेदभाव विरुद्धको हक, २६ मा धार्मिक स्वतन्त्रताको हक, ३२ मा भाषा तथा संस्कृतिको हक, ३८ मा महिलाको हक, ३९ मा बालबालिकासम्बन्धी हक, ४० मा दलितको हक, ४२ मा सामाजिक न्यायको हक, ४१ मा ज्येष्ठ नागरिकको हक, ४३ मा सामाजिक सुरक्षाको हक लगायतका मौलिक हकहरूको व्यवस्था गरिएको छ।

महिलाको हकसम्बन्धी उपधारा (१) ले समान वंशीय अधिकार, उपधारा (२) ले सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि अधिकार, उपधारा (४) ले राज्यका सबै सरकारमा सहभागिता हुने अधिकार, उपधारा (६) ले सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिलासम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ। बालबालिकाको हक सम्बन्धि उपधारा ४ ले कुनै पनि बालबालिकालाई कलकारखाना, खानी वा यस्तै अन्य जोखिमपूर्ण काममा लगाउन नपाइने, उपधारा ५ ले बालविवाह, गैरकानूनी ओसारपसार अपहरण र बन्धक राख्न पाइने छैन भन्ने व्यवस्था गरेको छ। दलितको हकसम्बन्धी उपधारा १ ले राज्यका सबै निकायमा दलितलाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको आधारमा सहभागी हुने हक हुने छ भनी व्यवस्था गरेको छ। त्यसैगरी सामाजिक न्यायको हकसम्बन्धी उपधारा १ ले आर्थिक, सामाजिक वा शैक्षिक दृष्टिले पछाडी परेका महिला, दलित, आदिवासी, जनजाति, मधेसी, थारु, मुस्लिम, पिछडावर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, अपाङ्गता भएको व्यक्ति, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रको नागरिक तथा आर्थिक रूपले विपन्न खस आर्यलाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा राज्यका निकायमा सहभागीताको हक सुनिश्चित गरेको छ।

संविधानले लै.स.सा.स. सुनिश्चित गर्न समानता र गैर भेदभावको सिद्धान्तको व्याख्या गर्नुका साथै संवैधानिक राष्ट्रिय आयोग र मानव समाज संस्थाहरू सहित **राष्ट्रिय महिला आयोग, राष्ट्रिय दलित आयोग, राष्ट्रिय समावेशी आयोग, राष्ट्रिय मधेश आयोग, राष्ट्रिय मुस्लिम आयोग, राष्ट्रिय आदिवासी जनजाति आयोग र राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगहरू** स्थापना गरि कार्यआरम्भ गरिसकेको अवस्था छ। संविधानद्वारा प्रत्याभूति गरिएको संघिय शासन प्रणालीमा लैङ्गिक असमानता र सामाजिक विहिष्करणलाई कम गर्न तथा सामाजिक रुपान्तरणका लागि धेरै अवसर प्रदान गरेको छ। यस पद्धतिले नेपालका सबै राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिवद्धता अगाडि बढाउने क्षमता राख्दछ। लै.स.सा.स. का सवालमा सम्बोधन गर्ने मुख्य अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरूमा दिगो विकास लक्ष्य, महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि (CEDAW), बेइजिङ्ग घोषणा पत्र (BPFA) आदि मुख्य पङ्तीमा रहेका छन्।

दिगो विकासको पाँचौ लक्ष्य लैङ्गिक समानता र सोह्रौँ लक्ष्य शान्तिपूर्ण, न्यायपूर्ण र समावेशी समाजको आवश्यकता मुख्य लै.स.सा.स.को लागि समर्पित लक्ष्य हुन्। यद्यपी दिगो विकासका सबै लक्ष्य लै.स.सा.स. अनुरूप एकिकृत गरिएको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा गाउँपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लै.स.सा.स.) सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । यसका अलावा दफा ११ को उपदफा (२ त) मा जेष्ठ नागरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असक्तहरूको व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारीअन्तर्गत विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्ने अधिकार प्रदान गरेको छ भने दफा २४ को उपदफा (२) मा स्थानिय तहले विकास योजना निर्माण गर्दा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसिमा, र प्रक्रियासँग अनुकूल हुने गरि सुशासन, बालमैत्री, वातावरणमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूल, विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण लगायतका अन्तरसम्बन्धित विषयलाई ध्यान दिनु पर्नेछ भनी व्यवस्था गरिएको छ । यसै गरी सोही दफाको उपदफा ३ मा गाउँपालिका तथा गाउँपालिकाले आफ्ना योजनाहरू निर्माण गर्दा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग क्षेत्र र समुदायहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने प्रकारका योजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने छ भनि उल्लेख गरिएको छ ।

त्यसैगरी वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा तथ्याङ्क अद्यावधिक तथा संरक्षण अन्तर्गत खण्डीकृत तथ्याङ्क संकलन गर्ने, सामाजिक विकास कार्य अन्तर्गत बालविवाह, बहु-विवाह, लैंगिक हिंसा अन्त्य गर्ने आदिको व्यवस्था गरिएको छ । स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन अन्तर्गत योजना तर्जुमा प्रकृत्यामा महिला तथा पिछडिएको वर्गको सहभागिता सुनिश्चित गर्दै महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजना छनौटमा जोड दिदै लै.स.सा.स प्रवर्द्धन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

ऐनले गरेको व्यवस्थाअनुसार स्थानीय सरकारहरूले वर्षमा एक पटक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको प्रथम चौमासिक भित्र लै.स.सा.स परिक्षण गरी सक्नुपर्दछ । लै.स.सा.स परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ मा व्यवस्था भए बमोजिम लै.स.सा.स. परिक्षण गर्नु पूर्व एक लै.स.सा.स. कार्यन्वयन समिति तथा परिक्षण कार्यको सहयोग तथा समन्वयका लागि स्थानीय सरकारले एक कार्यदल गठन समेत गर्नु पर्दछ । नीति, कानून, योजना, संस्थागत व्यवस्था, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, सेवा प्रवाह, सुशासन तथा उत्तरदायित्व गरि ५ वटा प्रमुख शिर्षकहरू भित्र २२ वटा उपशिर्षकहरू राखिएका छन् । ती उपशिर्षकहरूलाई प्रष्ट बनाउनका लागि प्रत्येक उपशिर्षकमा प्रश्नहरू राखिएका छन् । तिनै प्रश्नहरूको आधारमा स्थानीय सरकारका पदाधिकारीहरू र कर्मचारीहरूसँग छलफल गर्नुपर्ने हुन्छ । छलफलको आधारमा प्रत्येक उपशिर्षक बारेका उत्तरहरू राम्रो देखिएकामा १, मध्यम देखिएकामा ०.५ र सुधार गर्नुपर्ने देखिएकोमा वा सो विषय हुँदै नभएमा ० अंकहरू प्रदान गर्नुपर्ने हुन्छ र प्राप्त नतिजालाई माकुरी जालो तथा स्तम्भ चित्रको माध्यमबाट सहभागीहरू माभ प्रस्तुत गर्नुपर्दछ । लै.स.सा.स परिक्षणको सैद्धान्तिक पक्षको अनुसरण, लै.स.सा.स. परिक्षण कार्यविधिको महत्वपूर्ण पाठो भएकाले यसको सफल कार्यान्वयनबाट आफ्नो लै.स.सा.स. क्षेत्रको विकासको उत्तरदायित्व पुरा गर्न स्थानीय सरकारलाई ठूलो टेवा पुग्ने गर्दछ । यसैको आधारमा भविष्यको रणनीति तथा योजना तयार गर्ने कार्यका लागि यसबाट प्राप्त निष्कर्षहरूले सघाउँछन् । यसै सन्दर्भमा स्थानीय तह लै.स.सा.स. परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ को अधिनमा रही यस लिखु पिके गाउँपालिकाको आ.व. ०८० /८१ को लै.स.सा.स. परिक्षण गरिएको छ ।

२. गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

सोलुखुम्बु जिल्लाको दक्षिण पश्चिम भागमा अवस्थित लिखु पिके गाउँपालिका नेपालको एक हिमाली जिल्ला मा अवस्थित गाउँपालिका हो । नेपालको पुनर्संरचना गर्ने क्रममा स्थानीय तहको गठन गर्दा साविकका गोलि, चौलाखर्क र भकान्जे गा.वि स लाई समायोजन गरी स्थापना भएको यो पालिका र विश्वसम्पदा सुचिमा सुचिकृत नेपालको पहिचान सर्वोच्च शिखर सगरमाथा एकै जिल्लामा पर्ने हुँदा यस गाउँपालिकाको समेत विशेष प्राकृतिक एवं ऐतिहासिक महत्व रहेको छ । पालिकाको पूर्वी सिमाना सोलुखुम्बु जिल्लाकै सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका पश्चिमी सिमानामा रामेछाप जिल्लाको उमाकुण्ड गाउँपालिका, उत्तरी सिमानामा सोलुदुधकुण्ड र उमाकुण्ड गाउँपालिका रहेका छन् भने दक्षिणी सिमानामा ओखलढुङ्गा जिल्लाको खिजीदेम्बा गाउँपालिका रहेको छ । विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथा जाने पर्यटकहरूको लागि एक पदमार्ग यहि गाउँपालिकाको पिके डाँडा हुदै सगरमाथा आधार शिविरमा गएर टुगिन्छ । यस स्थानमा रहेका विभिन्न चुचरा मध्येको मुख्य डाँडा पिके डाँडा हिमाली दृश्य अवलोकनको लागि निकै मनोरम र रमणीय स्थान हो । यस डाँडाबाट नेपालका ८००० मी. भन्दा अग्ला ८ वटा हिमाल मध्ये ६ वटा हिमालहरूको दृष्यावलोकन गर्न सकिन्छ । १२४.३८ वर्ग कि.मी मा फैलिएको यो गाउँपालिका प्राकृतिक रूपमा सुन्दर र भौगोलिक तथा जैविक विविधताले भरिपूर्ण क्षेत्र हो ।

३. जनसाङ्ख्यिक विवरण

कुनै पनि स्थानको जनसङ्ख्या सो स्थानको विकासको साधन र साध्य दुवैको रूपमा रहेको हुन्छ । विकासका लागि आवश्यक आर्थिक र भौतिक साधनको परिचालन मानव श्रोतबाट नै हुने भएकाले विकास योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दा यसको बनावटका विविध पक्षहरूको अध्ययन र विश्लेषण आवश्यक हुन्छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८, को तथ्याङ्क अनुसार १,२५२ परिवार संख्या रहेको यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ५,३३४ रहेको छ । जसमध्ये पुरुषको संख्या २,६७३ र महिलाको संख्या २,६६१ रहेको छ । यस गाउँपालिकामा १४ वर्ष मुनी बालवालीकाको संख्या १,३२६ रहेको मा ६७० जना बालक र ६५६ बालिका रहेका छन् । यहाँ ८० वर्ष उमेर समुह भन्दा माथिका व्यक्तिहरूको संख्या ६६ रहेकोमा २५ जना पुरुष र ४१ जना महिलाहरू रहेका छन् । यहाँको जम्मा जनसंख्या मध्ये ६२ जना अर्थात २.२ प्रतिशत अपाङ्गता भएका व्यक्ति रहेका छन् । यहाँको जनसंख्यासम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा समावेश गरिएको छ ।

जनसङ्ख्यासम्बन्धी विवरण

विवरण	राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा
जनसंख्या	५,३३४
पुरुष जनसङ्ख्या	२,६७३
महिला जनसङ्ख्या	२,६६१
परिवार सङ्ख्या	१२५२
क्षेत्रफल	२४५.२७
जनघनत्व (प्रति वर्ग किलोमिटर)	४३
लैङ्गिक अनुपात	१००.४५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

४. अध्ययनको महत्व

लिखु पिके गाउँपालिकाले महिला, जनजाती, आदिवासी, दलित, सामाजिक, आर्थिक रूपमा पछाडी परेको वर्ग तथा समुदायको सहभागितालाई बढाएर विकासको प्रक्रियालाई संस्थागत गर्ने पक्षमा जोड दिएको छ। आफ्नो क्षेत्रको विकासका लागि श्रोत र साधनहरूको बाँडफाड, कार्यान्वयन तथा परिचालन र त्यसबाट प्राप्त प्रतिफलको उपभोगमा यस परिक्षणले सामाजिक समानता ल्याउने उद्देश्य राखेको छ। गाउँपालिकाबाट प्रवाहित सेवालाई बढी प्रभावकारी बनाउन लैङ्गिक स्थितिको पहिचान र योजनाबद्ध तवरबाट लैङ्गिक उत्तरदायी विकास प्रकृतिलाई संस्थागत गर्न लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण आवश्यक छ। लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण प्रकृत्या आफैमा एउटा सहभागितामूलक स्वमूल्याङ्कन भएकोले कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूको व्यक्तिगत तथा संस्थागत कृत्याकलापहरूलाई लैङ्गिक समानता र महिला सशक्तिकरण तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा काम गर्न उत्साह जगाउँछ। साथै यस प्रक्रियामा संलग्न पक्षलाई लै.स.सा.स.को पक्षमा उत्तरदायी हुनेतर्फ पनि उन्मुख गराउँदछ। यस प्रक्रियाले स्थानीय तहको लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण, सामाजिक समावेशीकरण तथा महिला सशक्तिकरण सम्बन्धि कार्यक्रममा प्रभावकारिता बढाउन र संस्थागत अपनत्वको भावना कायम गर्न पनि सघाउ पुऱ्याउँदछ। यस परीक्षणद्वारा आगामी वर्षमा गाउँपालिकाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति तय गरि त्यसलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन समेत मद्दत पुऱ्याउँदछ।

५. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको उद्देश्यहरू

- गाउँपालिकाको आवधिक र वार्षिक योजनामा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणलाई संस्थागत गर्ने।
- समावेशीकरणको लक्ष्यलाई गाउँपालिकाको संरचना र कार्य योजनामा स्थान दिने।
- संस्थागत एवम् कार्यक्रमगत रूपमा गाउँपालिकालाई लैङ्गिक एवम् समावेशीकरणमैत्री बनाउने।

६. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरू

- नीति, कानून, योजनाअन्तर्गतका क्षेत्रहरू
- संस्थागत व्यवस्था अन्तर्गतका क्षेत्रहरू
- मानव संसाधन तथा क्षमता विकास अन्तर्गतका क्षेत्रहरू
- सेवा प्रवाह अन्तर्गतका क्षेत्रहरू
- सुशासन तथा उत्तरदायित्व अन्तर्गतका क्षेत्रहरू

मूख्य ५ वटा क्षेत्रहरू तथा सूचकहरूअन्तर्गत रही तल उल्लेखित १९ वटा उपसूचक तथा उपक्षेत्रहरू यस परिक्षणको मूख्य अधारहरू हुन्।

- नीति र कानूनमा समावेशिता र सहभागिता
- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन
- बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन
- कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व
- कार्यप्रणाली समावेशी
- समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व
- वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता
- तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन

- मानव संसाधन तथा क्षमता विकास
- अनौपचारिक मुल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना
- कानूनी साक्षरता
- विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता
- पूर्वाधार विकास
- प्रजनन स्वास्थ्य
- शिक्षा कार्यक्रम
- खानेपानी तथा सरसफाइ
- स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन
- सुशासन
- उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता

७. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको विधि र तरिका

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणले एउटा पक्षलाई मात्र नभई सबै पक्षलाई समेटेर स्थानीय सरकारलाई सुधारात्मक दिशामा निर्देश गर्न मद्दत गर्ने भएकोले विषयवस्तु सुहाउँदो विधि वा प्रकृयाहरू अपनाउन आवश्यक छ। यस परिक्षणमा पहिलो चरण अन्तर्गत लै.स.सा.स. परिक्षणको तयारीका लागि गाउँपालिकासँग समन्वय गरि परिक्षण कार्यशालाको मिति र स्थान तय गरिएको थियो। साथै गाउँपालिकाले प्रकाशन गरेका लै.स.सा.स. सँग सम्बन्धित तथा अन्य दस्तावेजहरूको अध्ययन गरिएको थियो भने दोस्रो चरण अर्थात् कार्यन्वयन चरण अन्तर्गत लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ को अधिनमा रहि स्थायी प्रकृतिको १ कार्यन्वयन समिती गठन गरिएको थियो। गाउँपालिकाका प्रमुख ज्यूको संयोजकत्वमा बनेको उक्त समितिमा उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सामाजिक विकास समितिका संयोजक, कार्यपालिका सदस्यहरू संघसस्थाका प्रतिनिधिहरू लगायतको उपस्थिती रहेको थियो। उपप्रमुख ज्यूको संयोजकत्व तथा महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा प्रमुख, लै.स.सा.स. परिक्षण सहजकर्ता संम्लग्न रहेको कार्यदल, गाउँपालिकाका कर्मचारीहरू र जनप्रतिनिधिहरू विच छलफल गरि आफ्नो मुख्य सरोकारको तथा सम्बन्धित शाखाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका लागी निर्धारित संरचनाको माध्यमबाट संस्थाको स्वमूल्याङ्कन गरी नतिजा सार्वजनिक गरिएको थियो। यो कार्यशाला संचालन गर्न सहभागितात्मक विधि अवलम्बन गर्नुका साथै सिकाई तथा अनुभवजन्य सिकाई प्रकृयालाई प्रयोगमा ल्याइएको थियो। प्राप्त नतिजालाई सरोकारवाला विच प्रस्तुतीकरण गरिएको थियो। प्रस्तुतिमा प्राप्त नतिजालाई थप प्रष्ट पारि साभा बुझाई तथा सहमति कायम गरिएको थियो।

यसै गरि प्रतिवेदन तयारी चरण अन्तर्गत कार्यदलसँगको समन्वयमा तयार गरिएको मस्यौदा प्रतिवेदन माथि गाउँपालिकामा पेश गरी प्राप्त पृष्ठपोषणको आधारमा अन्तिम प्रतिवेदन तयारी गरिएको हो। लै.स.सा.स परिक्षणको समयावधिमा निम्न विधि अपनाई सुचकहरू माथि छलफल गरि तथ्याङ्क सार्वजनिक गरिएको थियो-

गाउँपालिकाको वार्षिक नीति, कार्यक्रम, बजेट आदिको अध्ययन तथा विश्लेषण

- गाउँपालिकाको ऐन तथा कार्यविधिलगायतका दस्तावेजहरूको अध्ययन

- दिर्घकालिन तथा आवधिक विकास योजनाको अध्ययन र विश्लेषण
- वार्षिक प्रगति समिक्षा प्रतिवेदन अध्ययन
- मुख्य सरोकारवालाहरूसँग सूचना संकलन तथा अन्तरवार्ता (गाउँपालिका प्रमुख तथा उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, वडाध्यक्ष, योजना तथा प्रशासन शाखा प्रमुख र विषयगत शाखाका प्रमुख)
- उपभोक्ता समिति र लक्षित वर्गसँग समूह छलफल ।

८. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका सहभागीहरू

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणमा निम्नअनुसारको सहभागिता रहेको थियो-

- गाउँपालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख तथा सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्षहरू, कार्यपालिका सदस्यहरू
- लिखु पिके गाउँपालिकाका विषयगत शाखाका प्रमुख तथा कर्मचारीहरू
- सेवाग्राहिहरू तथा सरोकारवाला व्यक्तीहरू
- सहभागीहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची २ मा समावेश गरिएको छ ।

तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरण खण्ड

९. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणसम्बन्धी सूचक र उपसूचकअन्तर्गत प्राप्ताङ्क

क्र स	सूचक तथा उपसूचकहरू	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	कैफियत
१	निति, कानून, योजना	२०	१६.५	
	➤ निति र कार्यमा समावेशिता सहभागीता	८	७	
	➤ योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	७.५	
	➤ बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	२	
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	१२.५	
	➤ कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	१.५	
	➤ कार्यप्रणाली समावेश	४	३	
	➤ समिति उपसमिति र कार्यदलमा	४	२.५	
	➤ वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	३	
	➤ तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	२.५	
३	मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास	२०	९	
	➤ मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास	८	३	
	➤ अनौपचारिक मुल्यमान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	२.५	
	➤ कानुनी साक्षरता	४	१.५	
	➤ विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	२	
४	सेवा प्रवाह	२०	११	
	➤ पूर्वाधार बिकास	४	२.५	
	➤ प्रजनन् स्वास्थ्य	४	२.५	
	➤ शिक्षा कार्यक्रम	४	३	
	➤ खानेपानी तथा सरसफाइ	४	२.५	
	➤ स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	०.५	
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	१४	
	➤ सुशासन	४	३.५	
	➤ उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	३.५	
	➤ सुचना तथा संचार	४	२	
	➤ अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	४	३.५	
	➤ समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	१.५	
	जम्मा	१००	६३.५	

यस गाउँपालिकामा लै.स.सा.स. परिक्षणको अभ्यास यस अगाडी भइ सकेको भए तापनि लै.स.सा.स. परिक्षण प्रति जनप्रतिनिधीहरू, कर्मचारीलगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाको चासो रहेको पाइयो। यस गाउँपालिकामा कतिपय व्यवस्था प्रदेशकै नीति तथा कानुनलाई आधार मानेर गर्ने गरिएको छ। यहाँ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति तय गर्नका लागि तयारी भैरहेको छ भने राजनीति, सामाजिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्रमा लक्षित समुहको सहभागिता बढाउदै लैजाने, समानता र सामाजिक समावेशीकरण रणनीति तय गर्ने, सामाजिक सुरक्षा कोष स्थापना र सञ्चालन गर्ने, महिला हिंसा, दलित, जनजाति, विपन्न वर्ग र सीमान्तकृत समुदायको विभेदको अन्त्यका लागी स्थानीय तह, समुदाय, विद्यालय, निजी क्षेत्रलगायत अन्य क्षेत्रमा क्रियाशील व्यक्ति, संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने, वृद्धवृद्धाको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई स्थानीय तहको विकासमा उपयोग गर्नुका साथै जेष्ठ नागरिकको सम्मान र संरक्षण गर्ने, बाल अधिकारको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति, कानुन, योजना तथा मापदण्ड निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने, बाल अधिकारको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धनसम्बन्धी नीति, कानुन, योजना तथा मापदण्ड निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने, सामाजिक विभेद र लैङ्गिक हिंसा अन्त्य सम्बन्धी कानुन निर्माण भई कार्यान्वयनमा आएको हुने लगायतका नीति तथा कार्यक्रमहरु अगाडी सारेको छ।

यस गाउँपालिकाले बजेट तथा कार्यक्रममा नवजात शिशु विमा कार्यक्रम शुरुवातका लागि बजेट छुट्टाईएको छ भने, महिला लक्षित क्षमता विकास कार्यक्रम, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सम्मान कार्यक्रम, वृद्ध, दलित र बालबालिकासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम, थामी जातीलाई क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम, घरेलु हिंसा प्रभावितका लागि कार्यक्रम र महिला लक्षित उपाध्यक्ष रोजगार कार्यक्रममा बजेट छुट्टाईनुका साथै कार्यक्रमहरु अगाडी सारेको छ।

गाउँपालिकाले विद्यालयमा बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री, महिलामैत्री संरचना विकास गर्ने, गाउँपालिकाले समाजमा रहेको विभेद, कुसंस्कार, कुरीति, असमानता, महिला हिंसा, श्रम शोषण, बालश्रम, विभेद आदि कानुनी रूपमै वर्जित भएको र गाउँपालिकामा लक्षित वर्गको उत्थानको लागी कार्यक्रमहरुको सुरुवात भएको छ। यस गाउँपालिकाबाट प्रकाशित दस्तावेजहरुमा महिला तथा बालबालिका र लक्षित समूहलाई प्राथमिकताका साथ सम्बोधन गर्नेगरी कार्ययोजना प्रस्ताव गरेको छ।

विश्लेषण खण्ड

१०. लै.स.सा.स. परिक्षण विश्लेषणका औजारहरू

- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको पक्षबाट गाउँपालिकाको संस्थागत, नीतिगत र कार्यक्रमको सूचकहरुलाई आधार मानी माकुरीजालो ग्राफ विधिबाट विश्लेषण
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको पक्षबाट गाउँपालिकाको संस्थागत, नीतिगत र कार्यक्रमको सूचकहरुलाई आधार मानी स्तम्भचित्रबाट विश्लेषण
- पालिकाको लै.स.सा.स.को क्षेत्रमा देखिएका सवल पक्ष र कमजोर पक्ष एवम् अवसर तथा चुनौतिहरुको विश्लेषण।

११. लै.स.सा.स. परिक्षण तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण

नीति कानून र योजना

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शनको तालिका नं. १ मा उपलब्ध गराईएका १०० ओटा प्रश्नहरुमा सहभागीतात्मक छलफल र प्रमाणीकरणका कागजातका आधारमा

गाउँपालिकाले कुल ६३.५ अङ्क प्राप्त गरेको छ । सूचकहरू माथि तुलनात्मक अध्ययन गर्दा गाउँपालिकाले नीति कानुन र योजना शीर्षकअन्तर्गतका कार्यक्रमहरूमा १६.५ अंक अर्थात् ८२.५ प्रतिशत ल्याइ सबैभन्दा राम्रो अभ्यास गरेको छ । यस सूचकअन्तर्गतका उपसूचकमाथि भएको अभ्यासलाई अध्ययन गर्दा लै.स.सा.स.सँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने कार्यक्रमहरूमा नीति कानुनमा सहभागीता उपसूचक मा ७ अंक ल्याइ लक्ष्य नजिक भएको पाइयो भने योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा ७.५ अंक प्राप्त गरी लक्ष्य नजिक रहेको छ । यसै गरी बजेट तर्जुमा गर्ने र संचालन गर्ने कार्यमा लै.स.सा.स.को दृष्टिले तुलनात्मक रूपमा कम अभ्यास भएको पाइयो ।

संस्थागत व्यवस्था

सूचक न. २ अन्तर्गत संस्थागत व्यवस्थामा १२.५ अर्थात् ६२.५ प्रतिशत अंक प्राप्त भएको छ । यस अन्तर्गतका उपसूचक मध्ये तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन, समिती उपसमिती र कार्यदलमा २.५/२.५ समान अंक प्राप्त गरि लै.स.सा.स मैत्री रहेको पाइयो भने कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व अन्तर्गतका कार्यहरूमा १.५ अंक प्राप्त भएको छ भने लै.स.सा.स को दृष्टिले तुलनात्मक रूपमा कम अभ्यास भएको पाइयो । यसै गरी कार्यप्रणाली समावेश र वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीतामा समान ३/३ प्राप्त गरी लक्ष्य नजिक नजिक रहेको छ साथै लै.स.सा.स का सवालमा कार्यहरू निरन्तर गरिरहेको पाइयो । तथापी लै.स.सा.स मैत्री बनी कार्यसम्पन्न गर्नका लागि भने न्युन अंक प्राप्त सूचकहरूमाथि थप कार्ययोजना बनाएर अगाडी बढ्नु पर्ने अवस्था रहेको पाइयो ।

मानव संसाधन तथा क्षमता विकास

मानव संसाधन तथा क्षमता विकासको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले ९ अंक अर्थात् ४५ प्रतिशत अंक प्राप्त गरेको अवस्था छ । यस अन्तर्गतका उपसूचक मध्ये कानूनी साक्षरतामा १.५ अंक प्राप्त गरेको छ भने अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना र विपद् व्यवस्थापनमा समावेशिता कार्यक्रम संचालनको सवालमा तुलनात्मक रूपमा राम्रो अभ्यास रहेको छ । तथापी मानव संसाधन तथा क्षमता विकासका सवालमा जम्मा ३७.५ प्रतिशत मात्र अंक प्राप्त गर्नुले कार्ययोजना तयार गरी अगाडी बढ्नु जरुरी रहेको छ । मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, कानूनी साक्षरतालगायत कम अंक प्राप्त गरेका कार्यसूचकहरूमा कार्ययोजनाअनुरूप कार्य अगाडी बढाउन सके शिघ्र लक्ष्य हासिल गर्न सकिने शुनिश्चित छ ।

सेवा प्रवाह

सेवा प्रवाह शीर्षकअन्तर्गत गाउँपालिकाले ११.५ अंक अर्थात् ५५ प्रतिशत कार्य गरेको छ भने यस अन्तर्गतका उपसूचकमा भने शिक्षा कार्यक्रम, प्रजनन स्वास्थ्य अन्तर्गतका कार्यक्रमले लै.स.सा.स.मैत्री भइ सम्पन्न गरेको अवस्था छ । त्यसै गरी खानेपानी तथा सरसफाइ स्वरोजगार तथा आयआर्जनका कार्यक्रम, प्रजनन स्वास्थ्य, पूर्वाधार विकास, उपसूचकअन्तर्गतका कार्यक्रम संचालनमा थप लै.स.सा.स. मैत्री बन्नका लागि योजनावद्ध तरिकाले अगाडी बढ्न सके नजिता हासिल गर्न सकिनेछ ।

सुशासन तथा उत्तरदायित्व

गाउँपालिकामा सुशासन तथा उत्तरदायित्व शीर्षक अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूमा जम्मा १४ अंक अर्थात् ७० प्रतिशत प्राप्त भएको छ । उपसूचकमाथि तुलनात्मक अध्ययन गर्दा समन्वय र सम्बन्ध विस्तार

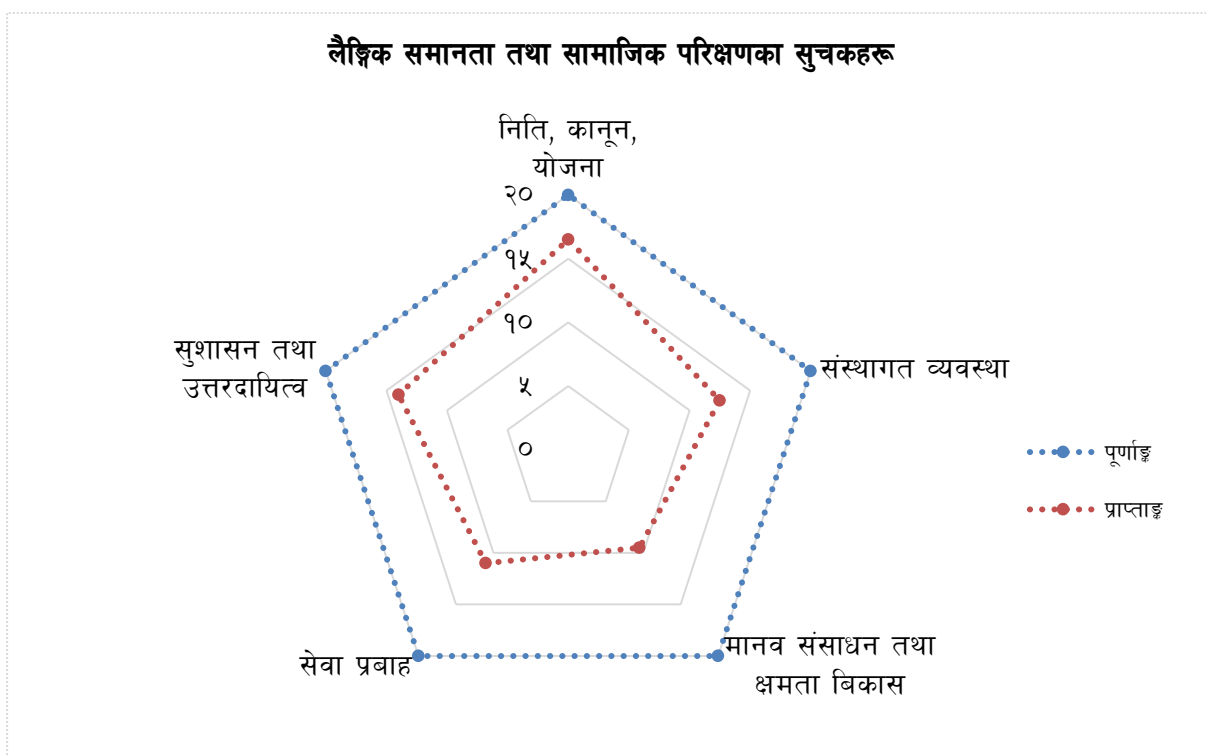
सूचना र संचार अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूमा १.५/२ अर्थात् न्यून अंक प्राप्त भएको छ । भने उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र शुसासनको क्षेत्रमा लै.स.सा.स.को सवालमा अब्बल अभ्यास रहेको पाइयो । गाउँपालिकाले समन्वय र सम्बन्ध विस्तार सूचना तथा संचारलगायतका उपसूचकअन्तर्गतका कार्यक्रमहरूमा योजनावद्ध तरिकाले अगाडी बढ्न सके लै.स.सा.स.को क्षेत्रमा गाउँपालिकाले राखेको उद्देश्यहरू पूरा गर्न सफल हुने सुनिश्चित छ । बाँकी विस्तृत विवरण फारम अनुसूची १ मा उल्लेख गरिएको छ ।

मुख्य उपलब्धिहरू

१२. लै.स.सा.स. परीक्षण विधिबाट देखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था

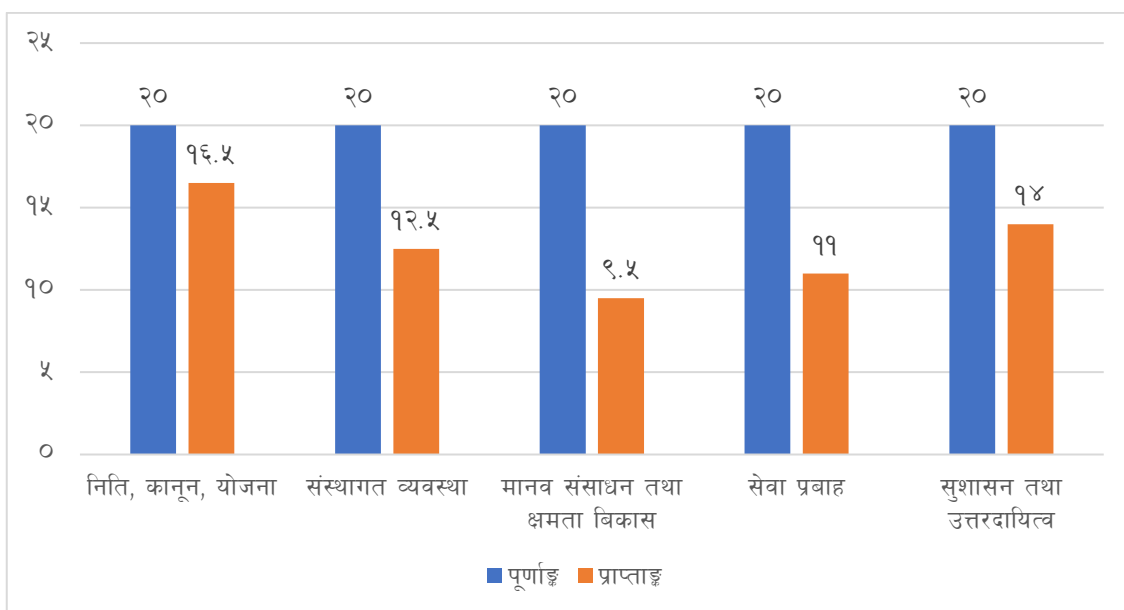
- लै.स.सा.सको विकासका लागि मार्ग प्रशस्त भएको ।
- दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि ध्यानाकर्षण भएको ।
- लै.स.सा.स.मैत्री पूर्वाधार विकासमा ध्यानाकर्षण बढेको ।
- गाउँपालिकाले सामाजिक विकासका क्षेत्रको कार्यविस्तार गर्ने सोच बनाएको ।
- गाउँपालिकाले तयार गरेको लै.स.सा.स नीतिलाई कार्यक्रम तय गरि अगाडी बढाउन मद्दत पुगेको ।
- गाउँपालिकामा लै.स.सा.स.को विषय प्रति चासो बढेको ।
- लै.स.सा.सका ५ वटा शिर्षक २२ वटा उपशिर्षक तथा १०० वटा कार्यसूचक माथिको स्वमूल्याङ्कन र छलफल पश्चात गाउँपालिकाले नीतिगत रुपमा प्राथमिकताका आधारमा योजना बनाइ कार्यविस्तार गर्ने प्रतिबद्धता गरेको ।
- सम्पन्न गरिएका कार्यहरूको विवरण (खण्डिकृत तथ्याङ्क) अद्यावधिक गर्न विषेश जोड दिने विषयमा समूह छलफल भएको ।

११.१ लै.स.सा.स. परीक्षण सूचकहरूमा प्राप्त नतिजा माकुरी जालोमा प्रक्षेपण

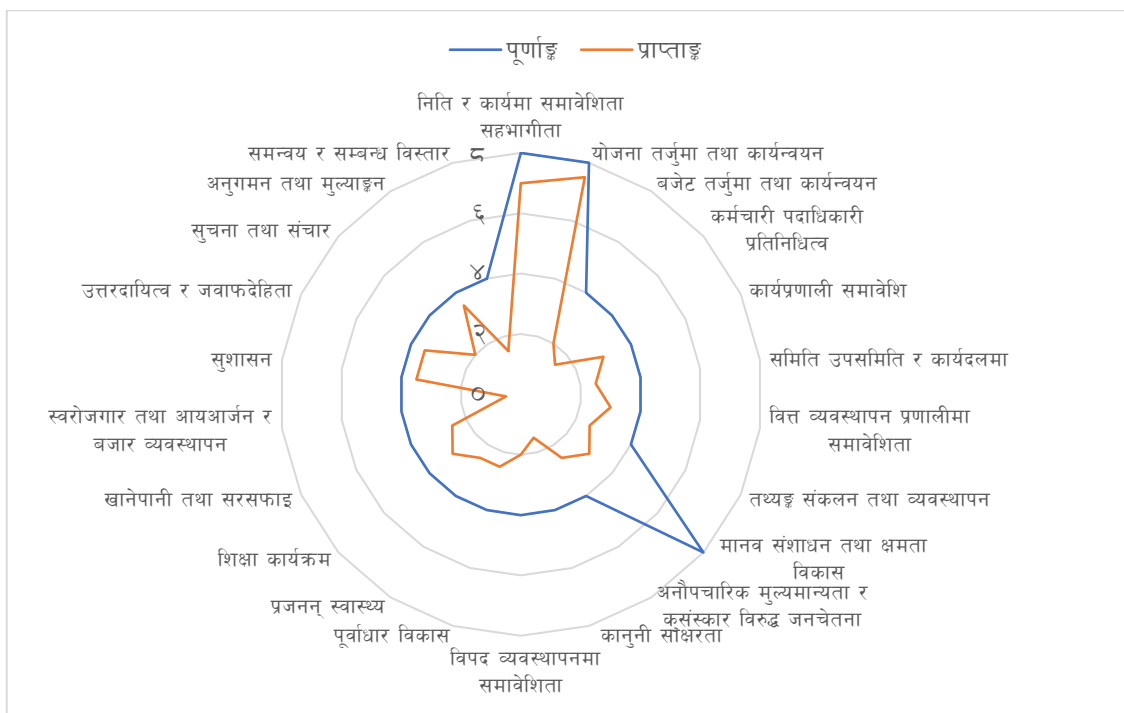

११.२ लै.स.सा.स परिक्षण सूचकहरूमा प्राप्त नतिजा स्तम्भ चित्रमा

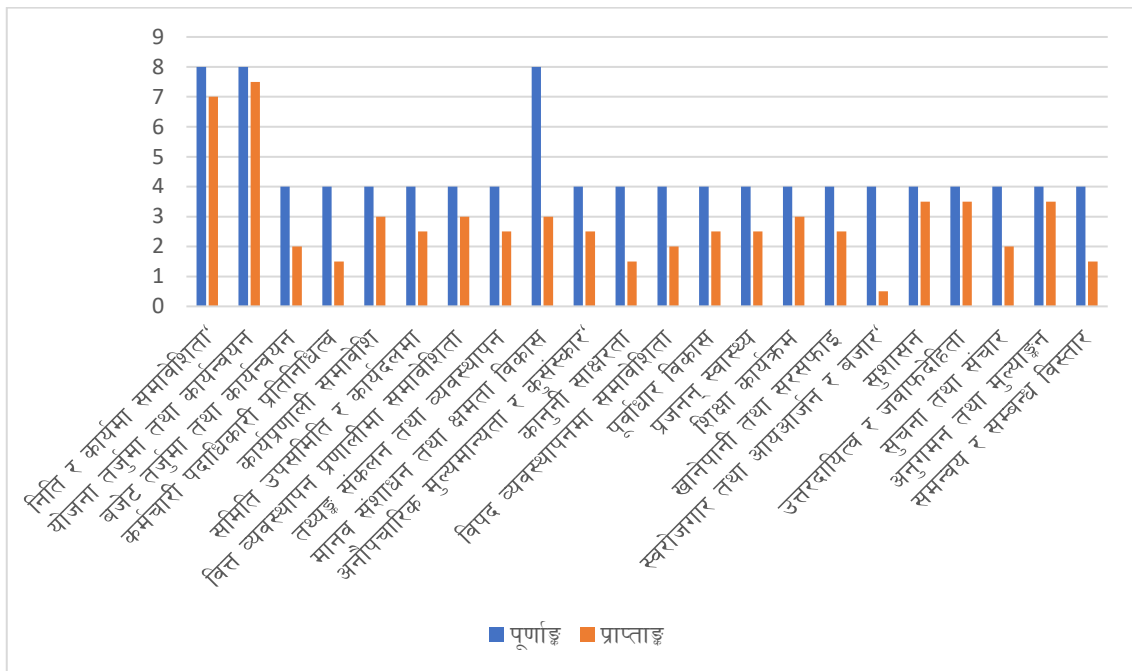
प्रस्तुत ५ वटा शिर्षकअर्न्तगतको माकुरी जालो माथी लै.स.सा.स. दृष्टिले अध्ययन गर्दा गाउँपालिकाको कार्यसम्पादनमा सूचक न. १ र ५ अर्न्तगतका कार्यक्रमहरूमा राम्रो अभ्यास गरेको पाइयो भने बाँकी सूचकहरू अर्न्तगतका संचालित वा योजनामा रहेका कार्यक्रमहरूमा लै.स.सा.स.का सवालमा संवेदनशिल हुनु पर्ने अवस्था रहेको पाइयो । माकुरी जालोको रातो घेरामा प्रस्तुत प्राप्ताङ्कलाई निलो घेरामा प्रस्तुत पूर्णाङ्क सम्म पुऱ्याउनका लागि गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यसम्पादनमा राम्रो अर्थात् पूर्ण अङ्क प्राप्त सूचकहरू माथिका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिदै कम अङ्क प्राप्त सूचकमाथि कार्ययोजना बनाइ अगाडी बढ्नलाई माकुरी जालोमा प्रस्तुत तथ्याङ्कले आधार प्रदान गर्दछ ।

११.३ लै.स.सा.स परिक्षण उपसूचकहरूमा प्राप्त नतिजा माकुरी जालोमा प्रक्षेपण

११.४ लै.स.सा.स परिक्षण उपसूचकहरूमा प्राप्त नतिजा स्तम्भ चित्रमा

लै.स.सा.स. परिक्षणका ५ वटा सूचकअन्तर्गतका २२ ओटा उपसूचकहरूलाई माकुरी जालो तथा स्तम्भ चित्रमा प्रस्तुत गरि अध्ययन गर्दा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, निति र कार्यक्रम समावेशता सहभागिता, सुशासन लगायतका उपसूचकहरूमा पूर्ण अङ्क नजिक नतिजा प्राप्त भएको छ भने स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन, समन्वय र सम्वन्ध विस्तार, कानुनी साक्षरता, कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व र बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन लगायतका उपसूचकहरूमा कम अङ्क प्राप्त भएको अवस्था छ। यसको विस्तृत विवरण अनुसूची १ मा संलग्न गरिएको छ।

१२ सबल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर तथा चुनौतीहरू (SWOT Analysis)

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
नीति, कानून, योजना			
हाल गाउँपालिकाले निर्माण गरेको ऐन, नियम, कार्यविधि जस्ता कानूनमा दलित, महिला, एकल महिला, जनजाती आदिको सहभागिता हुने गरेको ।	गाउँपालिकाले लाभग्राही विशेषतः महिला तथा समाजिकरूपमा बञ्चितमा परेको समुदायसँग छलफल गरी प्राप्त सुझावहरूलाई समावेश गरी तत्काल आफ्नो छुट्टै लै.स.सा.स.नीति निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।	गाउँपालिकाको ऐन, नियम, कानून तथा कार्यविधिको मस्यौदा तयार गर्दा महिला तथा बञ्चितकारणमा परेका समुदायसँग छलफल गर्ने र निर्माण भएका नीति कानून तथा कार्यविधिहरू प्रकाशन गरि सबैको सहभागिता सुनिश्चित गर्न ।	नीति निर्माण गरेता पनि प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न ।
स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान व्यवहारिक रूपमा रहेको ।	गाउँपालिकाले आवधिक योजना, गुरु योजना तथा पार्श्वचित्र जस्ता योजनाहरू निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्दा यसको उद्देश्य, रणनीति तथा नतिजामा लैङ्गिक तथा समाजिकरूपमा बञ्चितमा परेको व्यक्ति र समुहको आर्थिक तथा सामाजिक हैसियतमा परिवर्तन एवम् रुपान्तरण ल्याउने गरी गर्नुपर्ने । श्रमजीवी उपरहुने विभेद रोक्ने प्रावधान का लागि उचित दस्तावेज तय गर्नु पर्ने ।	महिला तथा पुरुषको समविकासको लागि छुट्टै लै.स.सा.स. नीति तयार गरि कार्यान्वयन गर्न ।	
गाउँपालिकाले बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायलाई फाइदा पुग्ने गरी केही प्रतिशत बजेट छुट्याउने गरेको ।	बञ्चितिकरण र जोखिममा परेका व्यक्ति र समुदायको लागि विशेष कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।		महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको सहभागिता सक्नु सुनिश्चितता ।
	गाउँपालिकाले संचालन गर्ने क्षमता विकास कार्यक्रमहरूमा सहभागिहरूको छनौट गर्दा लैङ्गिक तथा सामाजिकरूपमा बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्ति र समूहलाई विशेष प्राथमिकतामा		

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
	राखेर आवश्यक पहिचानका आधारमा गर्नुपर्ने ।		
संस्थागत व्यवस्था			
गाउँपालिकामा कर्मचारी पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाती, वर्ग, लिङ्ग र समुदायको प्रतिनिधित्व हुने गरी समावेशी अवधारणाको लागू भएको ।	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा समुदायस्तरका (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डकृत सूचना, तथ्यांकको संकलन तथा अध्यावधिक गर्नुपर्ने ।	गाउँपालिकाले कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूको कार्य संचालनको लागि नीति, कानून र अभ्यास सम्बन्धि दस्तावेज निर्माण गर्ने हुँदा कार्य संचालन गर्न सजिलो हुने ।	पालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति तथा कार्यदलमा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समुदायको प्रमुख तथा निर्णायक तहमा प्रतिनिधित्व नहुनु ।
गाउँपालिकाले गठन गर्ने गरेका समितिहरू, उपसमिति र कार्यदलहरूमा लैङ्गिक तथा सामाजिकरूपमा बहिस्करणमा परेका व्यक्ति र समूहको समानुपातिक प्रतिनिधित्व (सहभागिता मा) भएको ।	गाउँपालिकाले महिला विकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा पर्याप्त स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गर्नुपर्ने ।	गाउँपालिकामा स्थानीय कर्मचारीहरू कार्यरत रहेको हुँदा समुदायको भाषा संस्कृति बुझ्ने भएकाले काम गर्न सहज हुने ।	
गाउँपालिकाको कार्यालयमा हुने दुर्व्यवहारको नियन्त्रणको लागि सुनुवाई हुने गरेको साथै सुभावा सहित सम्बन्धित निकायमा पठाउने अभ्यास रहेको ।	कार्यालयमा हुनसक्ने हिंसाको सुनुवाईको लागि लैङ्गिक डेक्सको विकास र आवश्यक मानवीय श्रोतहरूका लागि बजेटको व्यवस्था गरिनुपर्ने ।	महिला तथा लक्षित समुदायका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूको लागि बजेट विनियोजन तथा समान सहभागिताको सुनिश्चितता हुने ।	
गाउँपालिकामा संचालन हुने कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी नीतिगत र कार्यगत सुभावाहरू संकलन गर्ने गरिएको ।		गाउँपालिकामा स्थानीय कर्मचारीको बाहुल्यता रहेको हुँदा स्थानीय समुदायको भाषा, चालचलन, संस्कृति बुझाईमा सहज हुनुका साथै सेवाग्राहीलाई सेवा लिन समेत सहज हुने ।	

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास			
गाउँपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भएको ।	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्य योजना तयार गरि छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन गरिनु पर्ने ।	गाउँपालिकाले महिला विरुद्ध हुने सबै किसिमको हिंसा न्यूनिकरण गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु र त्यसको लागि उचित व्यवस्थापन हुने ।	पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू लै.स.सा.स. तथा विभेद अन्त्यका लागि भएका अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धता प्रति कम सचेत हुनु ।
गाउँपालिकाले महिला विरुद्ध हुने सबै किसिमको हिंसा, विभिन्न सामाजिक कुरीति न्यूनिकरण गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्नको लागि उचित बजेटको विनियोजन गरेको ।	गाउँपालिकामा कर्मचारी तथा पदाधिकारीको क्षमता विकास तथा समस्या समाधानको लागि छुट्टै मानव संसाधन विकास शाखाको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि रणनीतिक कार्यनीति सहितको कार्यविधि तयार तथा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायको उपस्थितिमा विपद सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलन तथा नक्सांकन हुने ।	
विपद् व्यवस्थापनमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई प्राथमिकतामा राखेर गर्ने अभ्यास रहेको ।	लै.स.सा.स सम्बन्धि अन्तराष्ट्रिय सन्धी सम्झौता, अन्तराष्ट्रिय अभ्यासका सवालमा कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूलाई तालिम तथा अभिमुखिकरण गरिनु पर्ने ।	गाउँपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको ।	
महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाको कुनै एउटा वडालाई नमूनाको लागि लैङ्गिक हिंसा रहित वडा घोषणा गर्नुपर्ने ।	लै.स.सा.स. सम्बन्धि अभिमुखिकरण गरि कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरू लै.स.सा.स.को बारे सचेत हुने ।	
	गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूलाई लै.स.सा.स. सम्बन्धी अभिमुखिकरण गरि कर्मचारी लै.स.सा.स.को बारे		

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
	सचेत गराउनुपर्ने ।		
सेवा प्रवाह			
गाउँपालिकाभित्र निर्मित भौतिक संरचनाहरू ड्रइड, डिजाइन गर्दा अपाङ्गता, बाल, महिला मैत्री हुनु पर्ने प्रावधान सहित भवन तथा संरचना निर्माण गर्ने कार्यको थालनी भएको ।	गाउँपालिकाले आफ्नो मातहतका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा लै.स.सा.स. मैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गर्नुपर्ने ।	गाउँपालिकाभित्र नयाँ बन्ने भौतिक संरचनाहरू अपाङ्गता, बाल, महिला मैत्री हुनु पर्ने प्रावधान सहित भवन तथा संरचना निर्माण निर्देशिका कार्यान्वयन गर्न सकिने ।	नीति कार्यान्वयनमा चुनौती
परिवार नियोजन, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरू लगायत महिलाको प्रजनन स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालनमा रहेको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।	महिला स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिने ।	
गाउँपालिकाले आफ्नो पालिकाभित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री, पोसाक तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी सबैलाई गुणस्तरीय शिक्षाको पहुँचमा पुऱ्याउन मद्दत गरेको ।	सरसफाई तथा फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायतका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नुपर्ने	शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई र पूर्वाधार विकासको लागि उचित बजेटको व्यवस्था हुने	सबै वर्ग वा व्यक्तिहरूको सिप विकास गरि स्थानीय स्तरमा रोजगारको अवसर सिर्जना गर्न चुनौती रहेको
पालिकाले आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवार तथा बेरोजगार युवा लक्षित आयआर्जन तथा सिपमूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति बनाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने ।		
सेवाग्राहीहरू प्रतिक्षारत रहदा पिउने पानी, बस्ने व्यवस्था तथा शौचालय जस्ता अत्यावश्यक सेवाको व्यवस्था रहेको ।	महिला पुरुषको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, अपाङ्गता मैत्री शौचालय, स्तनपान कक्ष लगायतका पूर्वाधार संरचनाहरू निर्माणमा जोड दिनुपर्ने ।		

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसरहरू	चुनौतीहरू
सुशासन तथा उत्तरदायित्व			
गाउँपालिकाले सुशासन तथा जवाफदेहिताको लागि नियमित रूपमा कार्यक्रमहरूको सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, पत्रकार भेटघाट र स्थानीय संचार माध्यम द्वारा सूचना प्रदान गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाले संचालन गरेका योजना, तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्दा लै.स.सा.स दृष्टिकोणबाट विश्लेषण गर्ने अनुगमन तथा मुल्याङ्कन मापदण्ड तयार गर्नुपर्ने ।	भ्रष्टचार निर्मुल, नागरिक सचेतकरण तथा विधिको शासनको सुरुवात हुने ।	महिला तथा पिछडिएका वर्गका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू लागु गरिएको तथा उक्त कार्यक्रमबाट सरोकारवालामा पुगेको लाभ, असर र प्रभावको उचित विश्लेषण नहुने ।
गाउँपालिकाले आफ्ना कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको आचार संहिता प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	गाउँपालिकाले संचालन गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्दा लै.स.सा.स. दृष्टिकोणबाट विश्लेषण गर्ने अनुगमन तथा मुल्याङ्कन मापदण्ड तयार गर्नुपर्ने ।	गाउँपालिकाले निर्माण गर्ने वार्षिक योजना, नीति तथा कार्यक्रमको बजेट सहित सबै वर्गमा पारदर्शी हुने ।	अनुगमन तथा मुल्याङ्कनबाट सिकेका सिकाईहरू अर्को वर्ष लागु हुने योजना तथा कार्यक्रममा समावेश नहुने ।
स्थानीय तह, संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेको नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन, सहकार्य र समन्वय गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायसँग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम माथि छलफल गर्नुपर्ने ।	स्थानीय तह, प्रदेश सरकार र संघले तय गरेको नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन, सहकार्य र समन्वय हुने ।	
लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरू बीच सञ्जालिकरण गरि लै.स.सा.स. क्षेत्रको विकासको लागि कार्यक्रमहरू गर्ने गरेको ।		स्थानीय सूचनाहरू स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण हुने गरेको ।	

१३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना

पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्थामा सुधारका लागि आवश्यक कृयाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी			समयावधी	थप आर्थिक दायित्व व्यहोर्ने	
			पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
१. नीति, कानून, योजना								
२०	६	१.१ महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकासका लागि लै.स.सा.स नीतितय गरि सोही नीतिका आधारमा वार्षिक कार्यक्रमहरू तय गर्ने ।	महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा	गाउँ कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	१ आ.व.	पर्ने	
		१.२ गाउँपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परिक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने	महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा	गाउँ कार्यपालिका	प्रशासन शाखा प्रमुख	१ वर्ष	पर्ने	
		१.३ हाल सम्म स्वीकृत भएका कानून तथा नीतिहरूको बारेमा जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने	प्रशासन शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा प्रमुख	१ वर्ष		नपर्ने
		१.४ वार्षिक कार्यक्रमहरू तय गर्दा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट प्रकिया GRB अबलम्बन गर्ने	महिला तथा बालबालिका शाखा र योजना शाखा	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा प्रमुख	१ वर्ष		नपर्ने
२. संस्थागत व्यवस्था								
२०	८	२.१. गाउँपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरूको समानरूपमा ५० प्रतिशत प्रतिनिधित्वको लागि पहल गर्ने ।	सम्बन्धित शाखा तथा कार्यपालिका	कार्यपालिका	सबै शाखाहरू	१ वर्ष		नपर्ने
		२.२ कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागि लै.स.सा.स आचारसंहिता बनाएर लागू गर्ने ।	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	१ वर्ष		नपर्ने
		२.३ गाउँपालिकामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धि कार्यका लागि गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायको हित हुने सवालमा सुझाव दिने परिपाटिको थालनी गर्ने ।	पालिका उपप्रमुख तथा प्रशासन शाखा	गाउँ कार्यपालिका	प्रशासन शाखा र कार्यपालिका	१ वर्ष		नपर्ने
		२.४ गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत	रोजगार शाखा	कार्यपालिका	रोजगार शाखा	१ वर्ष		नपर्ने

पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्थामा सुधारका लागि आवश्यक कृयाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी			समयावधी	थप आर्थिक दायित्व व्यहोर्न	
			पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
		सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्शाङ्कन गर्ने						
		२.५ कार्यक्रम अनुगमनका सूचकहरूमा लै.स.सा.स.संग सम्बन्धित सूचकहरू समेत समावेश गराउने ।	प्रप्रअ, प्रशासन शाखा प्रमुख	प्र.प्र.अ., प्रशासन शाखा प्रमुख	प्र.प्र.अ., प्रशासन शाखा प्रमुख	१ आ ब		नपर्ने
३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास								
२०	६	३.१ लै.स.सा.सका सवालसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय प्रावधानहरू, अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्धताहरू, सन्धि सम्झौताहरूका बारेमा जानकारी हुने गरी गाउँपालिकास्तरिय तालिम सञ्चालन गर्ने ।	महिला तथा बालवालिका समिति	कार्यपालिका तथा सभा	महिला तथा बालवालिका शाखा	१ वर्ष	दक्ष जन शक्ति	
		३.२ लैंगिक हिंसारहित गाउँपालिका घोषणा गर्नका लागि महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहिष्णुता अपनाएको लगायतका तथ्याङ्कहरू अद्यावधिक गर्दै लैजाने ।	महिला तथा बालवालिका समिति	कार्यपालिका	सबै वडा कार्यालयहरू	२ वर्ष		नपर्ने
४. सेवा प्रवाह								
२०	१२.५	४.१ गाउँपालिकालगायत गाउँपालिका अन्तर्गतका सरकारी संरचनाहरू निर्माण गर्दा लै.स.सा.स मैत्री हुने गरी निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	भवन तथा शहरी विकास शाखा तथा महिला विकास शाखा	कार्यपालिका	भवन तथा शहरी विकास शाखा	१ आ.व.		नपर्ने
		४.२ गाउँपालिकाले महिला तथा बच्चिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जाको प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गर्ने ।	योजना शाखा प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा	१ आ. व	पर्ने	
		४.३ महिला, गरिब र बच्चिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहयोग गर्ने कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन दिने र पालिकाबाट थप दायित्व आवश्यक परेमा सहयोग गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा तथा महिला बालवालिका शाखा	कार्यपालिका	स्वास्थ्य शाखा	आगामी आ ब	पर्ने	
		४.४ लै.स.सा.स. आचारसंहिता तयार गरि कार्यालय परिसरमा टाँस गर्ने ।	प्रशासन शाखा	प्र.प्र.अ., प्रशासन शाखा प्रमुख	महिला तथा बालवालिका शाखा	आगामी आ ब		नपर्ने
५. सुशासन तथा उत्तरदायित्व								
२०	९.५	५.१ गाउँपालिकाले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता,	प्रशासन विद्येयक	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२ आ.व.	पर्ने	

पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्थामा सुधारका लागि आवश्यक कृयाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी			समयावधी	थप आर्थिक दायित्व व्यहोर्न	
			पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
		भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुहदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	समिति					
		५.२ गाउँपालिकामा महिला, बालबालिका सवै जातजातिका विपन्न वर्ग, अपांगता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठ नागरिक लगायतलाई लक्षित गरी जनचेतना अभिवृद्धि हुने किसिमका कार्यक्रमहरू गर्ने ।	महिला विकास शाखा तथा योजना शाखा	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	तेश्रो चौमासिक	पर्ने	
		५.३ कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको नसकेको यकिन गर्ने ।	महिला विकास शाखा	कार्यपालिका	महिला विकास शाखा तथा योजना शाखा	आ ब ८०/८१ भित्र		नपर्ने
		५.४ लै.स.सा.स विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जालिकरण गरी कार्ययोजना बनाई कार्य सुरुवात गर्ने ।	महिला विकास शाखा तथा प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	महिला विकास शाखा तथा सामाजिक विकास शाखा	अर्को आ.व. भित्र		नपर्ने
		५.५ गाउँपालिकाले आगामी आ ब बाट निरन्तर लै.स.सा.स. परिक्षण गर्ने पहल गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	प्र.प्र.अ.	प्रशासन शाखा	१ आ. व.		नपर्ने
		५.६ नियमित रुपमा गाउँपालिकाले गर्ने गरेको सार्वजनिक सुनुवाइ तथा सामाजिक परिक्षण जस्ता सामाजिक जवाफदेहिताको औजारको प्रयोग गर्दा लै.स.सा.स. संग सम्बन्धित सवाल तथा समग्र तथ्याङ्कहरू लाई खण्डित गरि अद्यावधिक गर्दै लैजाने कार्यको थालनी गर्ने ।	प्रशासन शाखा	प्र.प्र.अ.	प्रशासन शाखा	१ आ. व.		नपर्ने

निशर्कष र सुभावरु

- गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, परिकल्पना, नीति, कार्यनीति तथा रणनीति रहेको छ र त्यही अनुरुपले वार्षिक योजनामा जिल्लाको कार्यक्रम तथा बजेट विकासको सुरुवात भएको छ ।
- पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूलाई लैससास अवधारणा सम्बन्धि क्षमता विकास कार्यक्रम गर्ने ।
- लै.स.सा.स. सम्बन्धि तालिमका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम दिनुपर्ने ।
- अनुगमन समितिमा ३३ प्रतिशत महिलाको सहभागिता सुनिश्चित भए तापनि कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्दा कार्यक्रमबाट लक्षितवर्गले प्राप्त गरेको लाभ र ती वर्गहरूमा कार्यक्रमले पारेको असर र प्रभावको लेखाजोखा तथा विश्लेषण हुनु पर्ने ।
- सूचना तथा अभिलेख व्यवस्थापन गर्दा खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी योजना तर्जुमा गरिनुपर्ने ।
- संघिय सरकारका लैङ्गिक तथा सामाजिक विकासका नीति र प्रतिवद्धताहरूको अझ कार्यान्वयनमा जोड दिनुपर्ने ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण बजेट विनियोजन गरि कार्यान्वयनमा जोड दिने ।
- लै.स.सा.स.सँग सम्बन्धित भएर गरिएका कार्यहरूको तथ्याङ्क राख्ने ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १: लै.स.सा.स. परिक्षणको लेखाजोखा फारम

नोट: मुल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अंक, मध्यम अवस्थालाई ०.५ अंक र अति कमजोर अवस्थालाई ० अंक प्रदान गरिएको थियो । विद्यमान स्थिति तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा '१', '०.५', र '०' अंक पाउने अवस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ । यी सूचकमा गरिएको मूल्याङ्कन सामुहिक मूल्याङ्कन हो । समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सोको अवस्थाबारे सहमतिमा अंक प्रदान गरिएको थियो ।

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१	नीति, कानून, योजना २०	नीति र कानूनमा समावेशिता सहभागिता	८	१.१.१	गाउँपालिकाको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लै.स.सा.स.को दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लै.स.सा.स. दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लै.स.सा.स.को दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लै.स.सा.स. दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको ।	गाउँपालिकाको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लै.स.सा.स.को दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रूपमामात्र समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको ।	गाउँपालिकाको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लै.स.सा.स.को दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लै.स.सा.स. दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन र सहभागितामूलक हुने नगरेको ।	गाउँपालिकाले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू
२			१.१.२	गाउँपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लै.स.सा.स.को दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा वा विश्लेषण	०-१	०.५	गाउँपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लै.स.सा.स.को दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको	गाउँपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लै.स.सा.स.को दृष्टिले उपयुक्त भए	गाउँपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लै.स.सा.स.को दृष्टिले उपयुक्त भए	गाउँपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लै.स.सा.स.को दृष्टिले उपयुक्त भए	गाउँपालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजनाका दस्तावेजहरू र लेखाजोखा सम्पन्न

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					गरि सुनिश्चित गर्ने गरे/नगरेको ।			बारे हरेक दस्तावेजमा लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको ।	नभएको बारे आँसिकरूपमा (केही दस्तावेज) मात्र लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको	नभएको सम्बन्धमा कुनै दस्तावेज उपर लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने नगरेको	भएको प्रमाणित गर्ने कागजातहरू र समिति, शाखा, महाशाखा, कार्यपालिकाका छलफल तथा निर्णयहरू
३				१.१.३	गाउँपालिकाको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धि विषयहरू समावेश भए/नभएको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धि विषयहरू समावेश भएको ।	गाउँपालिकाको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धि विषयहरू आँसिक रूपमामात्र समावेश भएको ।	गाउँपालिकाको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धि विषयहरू समावेश नभएको ।	गाउँपालिकाका स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र वार्षिक योजना सम्बन्धी दस्तावेजहरू
४				१.१.४	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लै.स.सा.स. परीक्षण गर्ने अलग्गै नीतिहरू छन् । छैनन् ? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लै.स.सा.स. परीक्षण गर्ने अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति, स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरेको ।	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लै.स.सा.स. परीक्षण गर्ने अलग्गै नीति भएको तर स्थानीय ऐन, कानुन,	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लै.स.सा.स. परीक्षण गर्ने अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, स्थानीय ऐन, कानुन, निर्देशिकाहरू,

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
									कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था नगरेको ।	नगरेको ।	
५				१.१.५	गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्गलगायतमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने प्रावधान राखिएको/नराखिएको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्ग लगायतमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने प्रावधान राखिएको ।	गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्गमा लगायत हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने सिमित प्रावधान मात्र राखिएको ।	गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्गमा लगायत हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान नराखिएको ।	गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, कार्यविधिहरू र तिनको लै.स.सा.स दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेजहरू
६				१.१.६	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए/नमिलाएको ।	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहि अनुरूप कार्यान्वयन हुने गरेको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमाणित कागजातहरू
७				१.१.७	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक	०-१	१	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक	स्थानीय नीति तथा कानून, श्रमको ज्याला भुक्तानी

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहे/नरहेको ।			यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहेको र सो को कार्यान्वयन भएको ।	तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधानमात्र रहेको तर सो को कार्यान्वयन नभएको ।	तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान नरहेको।	दस्तावेज तथा विवरण
८				१.१.८	गाउँपालिकाको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहे/नरहेको	०-१	०	गाउँपालिकाको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरू रहेको र सो को कार्यान्वयन भएको ।	गाउँपालिकाको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको तर सो को कार्यान्वयन नभएको ।	गाउँपालिकाको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको।	गाउँपालिकाको श्रमसँग सम्बन्धित दस्तावेज र समीक्षा प्रतिवेदन ।
९		योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	१.२.१	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश गरे/नगरेको	०-१	१	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश गरिएको ।	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसि नीति, रणनीति, कार्यक्रम रहेको तर सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश नगरिएको	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश नगरिएको	आवधिक योजना, वार्षिक विकास कार्यक्रम, रणनीति, लक्ष्य तथा उपलब्धी सम्बन्धि आवधिक प्रतिवेदन
१०				१.२.२	गाउँपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला,	०-१	१	गाउँपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण	गाउँपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा	गाउँपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा	गाउँपालिकाको महिला, बालबालिका, तथा लक्षित समूहको

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					बालबालिका तथा सबै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरे/नगरेको ।			गर्दा महिला, बालबालिका तथा सबै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको	निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा केहि लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषण गरि कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको ।	निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा कुनै पनि लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषण नगरेको तथा कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने नगरेको ।	अवस्था विश्लेषण प्रतिवेदन /पार्श्वचित्र /प्रोफाईल, बजेट सीमा, वार्षिक बजेट तथा विकास कार्यक्रम
११				१.२.३	गाउँपालिकाको योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा लक्षित समूहको सक्रीय सहभागिता हुने गरे, नगरेको र लक्षित समूहले छनौट गरेका योजना प्राथमिकता मा पर्ने गरे/नगरेको	०-१	१	गाउँपालिकाले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा सबै लक्षित समूहको सक्रीय सहभागिता हुने गरेको र लक्षित समूहले छनौट गरेका योजना प्राथमिकतामा पर्ने गरेको	गाउँपालिकाले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रीय सहभागिता हुने गरेको र लक्षित समूहले छनौट गरेका केही योजनामात्र प्राथमिकतामा पर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा कुनैपनि लक्षित समूहको सक्रीय सहभागिता हुने नगरेको र लक्षित समूहले छनौट गरेका योजना प्राथमिकतामा पर्ने नगरेको ।	सहभागी सूचीफोटो र वडास्तरबाट छनौट योजना तथा कार्यक्रमको सूची निर्णय पुस्तिका, स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम
१२				१.२.४	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा निरन्तर (सबै योजना तर्जुमाका सबै चरणमा सधै) छलफल हुने गरेको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा कहिले काहिं मात्र (केहि योजना तर्जुमाका केहि चरणमा, कहिलेकाहिं)	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल हुने नगरेको	बैठक निर्णय पुस्तिका, बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन बैठक पुस्तिका, स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
									छलफल हुने गरेको ।		
१३				१.२.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए/नगरिएको ।	०-१	१	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार सबै कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको ।	महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टा छुट्टै अवस्था देखिने अवस्था विश्लेषण प्रतिवेदन, आवश्यकता पहिचान प्रतिवेदन, वार्षिक विकास कार्यक्रम
१४				१.२.६	गाउँपालिकाले दीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गर्ने गरेको	गाउँपालिकाले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगर्नुको साथै बजेट विनियोजन पनि गर्ने नगरेको ।	दीगो विकासका लक्ष्यहरू स्थानीयकरण गरेको दस्तावेज (नीति, योजना तथा वार्षिक विकास कार्यक्रम)
१५				१.२.७	गाउँपालिकाका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरी बने/नबनेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष / निर्दिष्ट लाभ पुग्नेगरी बनेको ।	गाउँपालिकाका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई अप्रत्यक्ष / सहयोगी हुने गरी बनेको ।	गाउँपालिकाका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई लाभ पुग्नेगरी नबनेको ।	नीति, योजना तथा वार्षिक विकास कार्यक्रम
१६				१.२.८	गाउँपालिकाका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित	०-१	१	गाउँपालिकाका उपभोक्ता समितिहरूमा	गाउँपालिकाका उपभोक्ता	गाउँपालिकाका उपभोक्ता	उपभोक्ता समितिको गठन सम्बन्धी नीति

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भए/नभएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी दिए/नदिएको ।			लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी दिएको ।	समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भएको तर मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी नदिईएको	समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता नभएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी पनि नदिईएको	तथा कानून उपभोक्ता समितिको संरचना
१७			४	१.३.१	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल (विश्लेषण) गर्ने गरिएको ।	०-१	०.५	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल (विश्लेषण) गर्ने गरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग, दलित लगायत केहि लक्षित वर्ग र समुदायसँग केहि कार्यक्रममा छलफल (विश्लेषण)गर्ने गरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल (विश्लेषण) गर्ने नगरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी दस्तावेज
१८				१.३.२	गाउँपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको र सोको कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको र सोको कार्यान्वयन भएको ।	गाउँपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको तर सोको कार्यान्वयन नभएको ।	गाउँपालिकामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था नगरिएको र सोको कार्यान्वयन नभएको	वार्षिक विकास कार्यक्रम

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१९				१.३.३	परिक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश गरिए/नगरिएको र सो को कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	०	परिक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश गरेको र सो को पूर्णरूपमा कार्यान्वयन भएको ।	परिक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश भएपनि र सो को आंशिकरूपमा कार्यान्वयन भएको ।	परिक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट व्यवस्था हुने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम
२०				१.३.४	गाउँपालिकाको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिए/नगरिएको ।	०-१	१	गाउँपालिकाको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिएको ।	गाउँपालिकाको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम आंशिकरूपमा संचालन गर्न गरिएको ।	गाउँपालिकाको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गर्ने नगरिएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम
२१		कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.१.१	गाउँपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को समानरूपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व भए/नभएको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को समानरूपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व भएको ।	गाउँपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/ कर्मचारी) को कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व भएको ।	गाउँपालिकाको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को ३३ प्रतिशत भन्दा पनि कम प्रतिनिधित्व भएको ।	गाउँपालिकाको निर्णायक तहमा रहेका (पदाधिकारी/ कर्मचारी) को नामावली

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
२२				२.१.२	गाउँपालिकाका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिए/ नलिएको र सो वमोजिम कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिएको र सो वमोजिम कार्यान्वयन भएको ।	गाउँपालिकाका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिएको र सो वमोजिम कार्यान्वयन नभएको ।	गाउँपालिकाका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति नलिएको ।	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको सम्बन्धी नीति, कानून र पदपूर्ति सम्बन्धी निर्णय दस्तावेज
२३				२.१.३	गाउँपालिकाले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरे/नगरेको ।	०-१	०	गाउँपालिकाले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	गाउँपालिकाले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	गाउँपालिकाले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश नगरि भए कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	संगठन संरचना, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, आदि ।
२४				२.१.४	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता	०-१	०.५	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई	क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिए/नलिएको तथा उक्त नीति कार्यान्वयन गरिए/नगरिएको ।			विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको तथा उक्त नीति कार्यान्वयन गरिएको ।	क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको तर उक्त नीति कार्यान्वयन नगरिएको ।	क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति नलिएको ।	प्रतिवेदन सहभागि छनौटका आधारहरू
२५		कार्यप्रणाली समावेशी	४	२.२.१	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि गाउँपालिकाको निश्चित कार्यनीति रहे/नरहेको ।	०-१	१	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि गाउँपालिकाको निश्चित कार्यनीति रहेको ।	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि गाउँपालिकाको निश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि गाउँपालिकाको निश्चित कार्यनीति नरहेको ।	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि
२६				२.२.२	गाउँपालिकामा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ/छैन ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन	०-१	१	गाउँपालिकामा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक	गाउँपालिकामा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा	गाउँपालिकामा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था नरहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक	संगठन संरचना र जिम्मेवारी किटान दस्तावेज तथा यस सम्बन्धी निर्णयहरू

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरे/नगरेको ।			समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको ।	सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको ।	समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था नगरिएको) ।	
२७				२.२.३	गाउँपालिकाबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरे/नगरेको ।	०-१	०	गाउँपालिकाबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरेको ।	गाउँपालिकाबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिला हिंसा नियन्त्रण सम्बन्धि आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नगरेको ।	गाउँपालिकाबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिला हिंसा नियन्त्रण सम्बन्धि आचार संहिता नरहेको ।	आचार संहिता दस्तावेज निर्णय पुस्तिका
२८				२.२.४	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए/नभएको र यस समितिले वडा तथा वस्तिस्तरमा योजाना सम्बन्धि छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरोनगरेको ।	०-१	१	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तथा वस्तिस्तरमा योजाना	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तथा	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तथा वस्तिस्तरमा	कार्यान्वयन समितिले सुझाव दिएको दस्तावेज बैठकको उपस्थिति निर्णय पुस्तिका अनुगमन प्रतिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
								सम्बन्धि छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरेको ।	वस्तिस्तरमा योजना सम्बन्धि छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको ।	योजना सम्बन्धि छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको ।	
२९	समिति, उपसमिति र कार्यदल प्रतिनिधित्व		४	२.३.१	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहे/नरहेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहेको ।	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहेपनि व्यवहारमा आंशिक प्रतिनिधित्व हुने गरेको ।	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था नरहेको ।	समिति, उपसमिति र कार्यदल गठनको संरचना-दस्तावेज उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका
३०				२.३.२	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा सक्रियरूपमा भागलिन पाए/नपाएको	०-१	०.५	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा सक्रियरूपमा भागलिन पाएको ।	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भागलिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	गाउँपालिकाले गठन गरेको समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल, सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिका
३१				२.३.३	गाउँपालिकामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र	०-१	०.५	गाउँपालिकामा सञ्चालित	गाउँपालिकामा सञ्चालित	गाउँपालिकामा सञ्चालित	गाउँपालिकामा सञ्चालित

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					समीक्षा सम्बन्धि कार्यमा गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरे/नगरेको ।			कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धि कार्यमा गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धि कार्यमा गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण नगरी नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धि कार्यमा गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण र सुझाव केहीपनि दिने नगरेको ।	दिएका सुझावहरू प्रतिवेदन
३२				२.३.४	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरेको ।	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन आंशिक हुने गरेको ।	गाउँपालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने नगरेको ।	समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू कार्यान्वयन समीक्षा बैठकको प्रतिवेदन
३३		वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता	४	२.४.१	गाउँपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा	०-१	१	गाउँपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका	गाउँपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता	गाउँपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत	कोष संचालन कार्यविधी कोष सम्बन्धी वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम र प्रगति

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरी कार्यान्वयन भए/नभएको ।			लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरी कार्यान्वयन भएको ।	विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरीएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी कुनै पनि कोष स्थापना नभएको ।	विवरण
३४				२.४.२	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएको/नभएको र उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरे/नगरेको ।	०-१	१	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएको/नभएको र उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरेको ।	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएको तर उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको ।	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था नभएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन
३५				२.४.३	गाउँपालिकामा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जन शक्ति लगायत अन्य स्रोत साधनकोलागि वजेटको व्यवस्था भए/नभएको र सो अनुसार कार्य भए/नभएको ।	०-१	०	गाउँपालिकामा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जन शक्ति लगायत अन्य स्रोत साधनकोलागि वजेटको व्यवस्था भएको र सो अनुसार कार्य भएको ।	गाउँपालिकामा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जन शक्ति लगायत अन्य स्रोत साधनकोलागि वजेटको व्यवस्था भएको तर सो अनुसार कार्य नभएको ।	गाउँपालिकामा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जन शक्ति लगायत अन्य स्रोत साधनकोलागि वजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्था नभएको	वार्षिक विकास कार्यक्रम संगठन संरचना कर्मचारीको कार्यविवरण

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
३६				२.४.४	गाउँपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको र कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धि सूचना दिने गरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको र कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धि सूचना दिने गरेको ।	गाउँपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको तर कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धि सूचना दिने नगरेको ।	गाउँपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगर्नुको साथै कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धि सूचना दिने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम
३७		तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन	४	२.५.१	गाउँपालिकाले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको/नगरेको ।	०-१	०	गाउँपालिकाले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गरेको तर अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	गाउँपालिकाले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन नगरेको ।	खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको वस्तुगत विवरण (गाउँपालिका प्रोफाइल) ।
३८				२.५.२	गाउँपालिकाले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको/नगरेको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	गाउँपालिकाले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान एवं छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको वस्तुगत विवरण र नक्शाकन (गाउँपालिका प्रोफाइल) ।
३९					२.५.३	गाउँपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित	०-१	१	गाउँपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित	गाउँपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्रमा	गाउँपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरे/नगरेको ।			खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	आधारित खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आंशिकरूपमा मात्र आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	तथ्याङ्क तथा सूचनाको विवरण
४०				२.५.४	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गरे/नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गरेको ।	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याङ्क अध्यावधिक नगरेको ।	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक नगरेको ।	पञ्जिकरण सम्बन्धी अध्यावधिक अभिलेख व्यक्तिगत घटना दर्ता पुस्तिका
४१			८	३.१.१	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे/नगरेको र छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन भए/नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए/नआएको ।	०-१	०.५	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आएको ।	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम,
४२				३.१.२	गाउँपालिकाका पदाधिकारी/कर्मचारी/लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा	०-१	०.५	गाउँपालिकाका पदाधिकारी/कर्मचारी/लक्षित समुहले लैङ्गिक	गाउँपालिकाका पदाधिकारी/कर्मचारी/लक्षित समुहले	गाउँपालिकाका पदाधिकारी/कर्मचारी/लक्षित समुहले लैङ्गिक	तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धि तालिम लिए/नलिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गरे/नगरेको ।			तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धि तालिम लिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गरेको ।	लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धि तालिम लिए पनि तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित नगरेको ।	तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धि तालिम नलिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित नगरेको ।	सहभागीहरूको विवरण सहभागीको छनौट आधार वार्षिक विकास कार्यक्रम
४३				३.१.३	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिए/नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग भए/नभएको तथा तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिए/नलिएको	०-१	०.५	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग भएको तथा तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिएको	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग भए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण नलिएको	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग नभएको तथा तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण नलिएको	तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन तालिम म्यानुल तालिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तालिम आवश्यकता पहिचान प्रदिवेदन
४४				३.१.४	गाउँपालिकामा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि)मा वजेट	०-१	०.५	गाउँपालिकामा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम,	गाउँपालिकामा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास,	गाउँपालिकामा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम,	वार्षिक विकास कार्यक्रम तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रदिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					विनियोजन भई कार्यक्रम संचालन भए/नभएको			भ्रमण आदि) मा वजेट विनियोजन भई कार्यक्रम संचालन भएको	नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि) मा वजेट विनियोजन भएपनि कार्यक्रम संचालन नभएको	भ्रमण आदि) मा वजेट विनियोजन नभएको तथा कार्यक्रम संचालन नभएको	
४५				३.१.५	गाउँपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भए/नभएको	०-१	०.५	गाउँपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भएको	गाउँपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही जनशक्ति भएको	गाउँपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने जनशक्ति नै नभएको	विषयवस्तुको जानकारी भएका कर्मचारी/पदाधिकारीको विवरण
४६				३.१.६	गाउँपालिकामा मानव संसाधन विकास केन्द्र/शाखा/इकाइको व्यवस्था भए/नभएको र ति निकायमा जनशक्ति व्यवस्था गरे/नगरेको	०-१	०	गाउँपालिकामा मानव संसाधन विकास केन्द्र/शाखा/इकाइको व्यवस्था भएको र ति निकायमा जनशक्ति व्यवस्था गरेको	गाउँपालिकामा मानव संसाधन विकास केन्द्र/शाखा/इकाइको व्यवस्था भएको तर ति निकायमा जनशक्ति व्यवस्था नगरेको	गाउँपालिकामा मानव संसाधन विकास केन्द्र/शाखा/इकाइको व्यवस्था नभएको	संगठन संरचना कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण
४७				३.१.७	गाउँपालिकामा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे/नरहेको र सो कार्यक्रम कार्यान्वयन भए/नभएको	०-१	०	गाउँपालिकामा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहेको र सो कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको	गाउँपालिकामा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहेको तर सो कार्यक्रम कार्यान्वयन	गाउँपालिकामा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम नरहेको	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
									नभएको		
४८				३.१.८	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धि वेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटेका बाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा गाउँपालिकाका पदाधिकारी/ कर्मचारीलाई जानकारी भए/नभएको र सोको अभिमुखीकरण गरे/नगरेको	०-१	०.५	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धि वेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटेका बाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा गाउँपालिकाका सवै पदाधिकारी/ कर्मचारीलाई जानकारी भएको र सोको अभिमुखीकरण गरेको ।	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धि वेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटेका बाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा गाउँपालिकाका केहि पदाधिकारी/ कर्मचारीलाई जानकारी भएको तर सोको अभिमुखीकरण नगरेको ।	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धि वेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटेका बाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा गाउँपालिकाका पदाधिकारी/ कर्मचारीलाई जानकारी नभएको र साथै सोको अभिमुखीकरण पनि नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण
४९		अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३.२.१	महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरे/नगरेको	०-१	०.५	महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरेको	महिला विरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने केहि कार्यक्रमका लागि मात्र बजेट विनियोजन गरेको	महिला विरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने कुनै पनि कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन नै नगरेको	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
५०				३.२.२	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाउँपालिकाघोषणा गरे/नगरेको र महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिए/नलिएको	०-१	०	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाउँपालिकाघोषणा गरेको र महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको तथा महिला हिंसाका घटना नघटेको	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाउँपालिकाघोषणा गरेको र महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको तर महिला हिंसाका घटना गत वर्षको तुलनामा कम घटेको।	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाउँपालिकाघोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटनामा गत वर्षको तुलनामा कमी नआएको	न्यायिक समिति र स्थानीय प्रहरीमा महिला हिंसा सम्बन्धी उजुरी दर्ता संख्या तथा सो सम्बन्धी वार्षिक प्रगति विवरण
५१					३.२.३	गाउँपालिकाले महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरू	०-१	०.५	गाउँपालिकाले महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने	गाउँपालिकाले महिला विरुद्ध हुने केही हिंसा निवारण गर्ने	गाउँपालिकाले महिला विरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने कुनै पनि

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					संचालन गरे/नगरेको			कार्यक्रमहरू संचालन गरेको	कार्यक्रमहरू संचालन गरेको	कार्यक्रमहरू संचालन नगरेको	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
५२				३.२.४	गाउँपालिकाले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	गाउँपालिकाले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन केही कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	गाउँपालिकाले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन नगरेको ।	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
५३		कानूनी साक्षरता	४	३.३.१	गाउँपालिकाका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, गाउँपालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरे/ नगरेको	०-१	१	गाउँपालिकाका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, गाउँपालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरेको	गाउँपालिकाका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, गाउँपालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित	गाउँपालिकाका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, गाउँपालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण अभिमुखीकरण कार्यक्रमको विषयवस्तु

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
									महत्वपूर्ण कानूनहरूमध्ये आंशिकरूपमा मात्र अभिमुखीकरण गरेको ।	सम्बन्धमा कुनै पनि अभिमुखीकरण नगरेको	
५४				३.३.२	गाउँपालिकाका कार्यपालिका सदस्य,सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धि प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका विषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण गरे/नगरेको	०-१	०.५	गाउँपालिकाका कार्यपालिका सदस्य,सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धि प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका विषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण गरेको	गाउँपालिकाका कार्यपालिका सदस्य,सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखमध्ये केहीलाई मात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धि प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका विषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण गरेको	गाउँपालिकाका कार्यपालिका सदस्य,सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत कसैलाई पनि कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धि प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका विषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण नगरेको	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण अभिमुखीकरण कार्यक्रमको विषयवस्तु
५५				३.३.३	गाउँपालिकाका प्रत्येक वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) संचालन भए/नभएको ।	०-१	०	गाउँपालिकाका प्रत्येक वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) संचालन भएको ।	गाउँपालिकाका केहि वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा,	गाउँपालिकाका कुनैपनि वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि)	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
									आदि) संचालन भएको ।	संचालन नभएको ।	विवरण अभिमूखीकरण कार्यक्रमको विषयवस्तु
५६				३.३.४	गाउँपालिकामा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) बाट उनीहरू लाभान्वित भए/नभएको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकामा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) बाट ८०% भन्दा बढी सहभागीहरू लाभान्वित भएको ।	गाउँपालिकामा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) बाट ५०% भन्दा बढी सहभागीहरू लाभान्वित भएको ।	गाउँपालिकामा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) बाट ५०% भन्दा कम सहभागीहरू लाभान्वित भएको	तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण
५७			४	३.४.१	गाउँपालिकाले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श गरे/नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग	०-१	०.५	गाउँपालिकाले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श गरेको र यस्ता दस्तावेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला	गाउँपालिकाले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श गरेको तर यस्ता दस्तावेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित	गाउँपालिकाले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श नगर्नुका साथै यस्ता दस्तावेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति पुस्तिका

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					संरक्षणको प्रावधान राखे/नराखेको ।			पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान राखेको ।	गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नराखेको ।	गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नराखेको ।	
५८				३.४.२	स्थानीतहमा विपद सम्बन्धि तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीतहमा विपद सम्बन्धि तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गरेको ।	स्थानीतहमा विपद सम्बन्धि तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखेको तर सो अनुरूप आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण नगरेको ।	स्थानीतहमा विपद सम्बन्धि तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क नराखनुको साथै आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण नगरेको ।	गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी दस्तावेज
५९				३.४.३	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी गराई उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखे/नराखेको ।	०-१	०.५	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी गराई उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी गराएको तर उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा नराखेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी नगराउनुको साथै उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा नराखेको ।	प्राथमिकता दिईएका आधारहरू तथा सहभागी विवरण विपद प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको खण्डीकृत तथ्याङ्क विवरण तथा नक्शांकन वार्षिक विकास

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
											कार्यक्रम
											वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
६०				३.४.४	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा सधै महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा कहिलेकाहींमात्र महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने नगरेको ।	विपद प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको खण्डीकृत तथ्याङ्क विवरण तथा नक्शांकन निर्णय पुस्तिका उपस्थिति विवरण

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
६१			४	४.१.१	गाउँपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संवेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संवेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको ।	गाउँपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संवेदनशील संरचनाको प्रावधान आंशिकरूपमा मात्र हुने गरेको ।	गाउँपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संवेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने नगरेको ।	लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संवेदनशील संरचनाको स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, तथा लागत अनुमान
६२				४.१.२	गाउँपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धि भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट	०-१	०	गाउँपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धि भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,	गाउँपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धि भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा आंशिकरूपमा मात्र	गाउँपालिकाका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धि भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक	लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संवेदनशील संरचनाको स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, तथा लागत अनुमान

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरे/नगरेको ।			अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरेको ।	महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट निर्माण गरेको ।	अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट उपयुक्त हुने गरी निर्माण नगरेको ।	संरचनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरू स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन ।
६३				४.१.३	गाउँपालिकाले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लिनथ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धि नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरे/गरेको तथा सो वमोजिम निर्माण कार्य हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०	गाउँपालिकाले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लिनथ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धि नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरेको तथा सो वमोजिम निर्माण कार्य हुने गरेको ।	गाउँपालिकाले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लिनथ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धि नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरेको तथा सो वमोजिम निर्माण कार्य हुने गरेको ।	गाउँपालिकाले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लिनथ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धि नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरेको ।	भवन तथा पूर्वाधार निर्माण सम्पन्न सम्बन्धी स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन
६४				४.१.४	गाउँपालिकाले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परम्परागत तथा	०-१	१	गाउँपालिकाले महिला लगायत लक्षित समुदाय सबैलाई समेटे	गाउँपालिकाले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई	गाउँपालिकाले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई समेटे	स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गरे/नगरेको ।			परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गरेको ।	आंशिकरूपमा मात्र समेट्नेगरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गरेको ।	परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन नगरेको ।	
६५			४	४.२.१	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धि वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	१	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धि वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वयन समेत गरेको ।	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धि वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरेको तर सोको कार्यान्वयन नगरेको ।	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धि वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था नगरेको	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी स्वीकृत वार्षिक नीति र कार्यक्रम अध्ययन तथा अनुगमन प्रतिवेदन
६६				४.२.२	गाउँपालिकाको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपानकक्षको व्यवस्था गरे नगरेको र सो को कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	०	गाउँपालिकाको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपानकक्षको व्यवस्था गरेको र सो को	गाउँपालिकाको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै	गाउँपालिकाको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपानकक्षको	शाखागत कार्य विवरण अनुगमन प्रतिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
								कार्यान्वयन समेत भएको ।	स्तनपानकक्षको व्यवस्था गरेता पनि र सो को कार्यान्वयन नभएको ।	व्यवस्था नगरेको ।	
६७				४.२.३	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ्य लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धि विशेष कार्यक्रमहरू (सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरूको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तन क्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने लगायतका विषयहरू) संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ्य लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धि विशेष कार्यक्रमहरू सवै वडाहरूमा संचालन गरेको ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ्य लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धि केहि कार्यक्रमहरू केहि वडाहरूमा मात्र संचालन गरेको ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ्य लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धि कुनै पनि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम संचालन स्थल समेत देखिने गरि तयार गरेको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
६८				४.२.४	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था गरे/नगरेको तथा सोको कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वयन पनि गरेको ।	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था गरेता पनि सोको कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था नगरेको	आवधिक तथा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
६९			४	४.३.१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाए/नमिलाएको र सो उमेर समुहका सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना भए/नभएको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाएको र सो वमोजिम सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना भएको ।	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाएको तर सो वमोजिम सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना नभएको ।	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध नमिलाएको ।	विद्यालयमा भर्ना गराउने सम्बन्धी निर्णय विद्यालय जाने उमेर समुहगत विद्यार्थी भर्ना दर अध्ययन प्रतिवेदन
७०		शिक्षा कार्यक्रम		४.३.२	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए/नमिलाएको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका केही बालबालिकाहरूलाई मात्र दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका बालबालिकाहरूलाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम संचालन निर्देशिका कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७१				४.३.३	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम	०-१	०.५	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति	स्वीकृत आवधिक तथा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					भए/नभएको तथा सो अनुरूप कार्यक्रमहरू (जस्तै: अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षा, आदि) कार्यान्वयन भए/ नभएको ।			वजेट र कार्यक्रम भएको तथा सो अनुरूप कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन भएको ।	तथा वजेट र कार्यक्रम भए तापनि सो अनुरूप कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको ।	तथा वजेट र कार्यक्रम नभएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति विवरण
७२				४.३.४	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरि प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामग्रीको व्यवस्थाको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे/नगरेको	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरि प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामग्रीको व्यवस्थाको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरि प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था गरेको तर यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको।	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरि प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था नगर्नुको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्वद्ध निर्णयहरू विद्यालयको वार्षिक योजना कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
७३			४	४.४.१	स्थानीयतहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र साबुन तथा स्यानिटाइजर, आदिको प्रवन्ध गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीयतहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र साबुन तथा स्यानिटाइजर, आदिको प्रवन्ध गरेको ।	स्थानीयतहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र साबुन तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रवन्ध आंशिकरूपमा गरेको ।	स्थानीयतहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालय लगायत साबुन तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रवन्ध नगरेको ।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्वद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७४				४.४.२	गाउँपालिकाको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	गाउँपालिकाको आयोजनामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको तर स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागिता हुने नगरेको ।	गाउँपालिकाको आयोजनामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्वद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।
				४.४.३	गाउँपालिकाका सबै गाउँ,	०-१	०.५	गाउँपालिकाका सबै	गाउँपालिकाका गाउँ,	गाउँपालिकाका गाउँ,	वार्षिक नीति तथा

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
७५					वस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्टयाउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसाबारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे/नगरेको ।			गाउँ, वस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्टयाउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसाबारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	वस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्टयाउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसाबारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम केही गाउँ वस्तीहरूमा मात्र सञ्चालन हुने गरेको ।	वस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्टयाउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसाबारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम कुनै पनि गाउँ वस्तीहरूमा सञ्चालन हुने नगरेको ।	योजना वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७६				४.४.४	गाउँपालिकाका गाउँ, टोल, वस्तीहरूमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परम्परागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भए/नभएको र ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरूको	०-१	०.५	गाउँपालिकाका गाउँ, टोल, वस्तीहरूमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परम्परागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भएको	गाउँपालिकाका गाउँ, टोल, वस्तीहरूमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परम्परागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भए	गाउँपालिकाका गाउँ, टोल, वस्तीहरूमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परम्परागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					सक्रिय सहभागितामा हुने गरे/नगरेको ।			र ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा हुने गरेको ।	तापनि ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा हुने नगरेको ।	नभएको	प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी निर्णय र सोमा महिलाहरूको सहभागिताको अवस्था, आदि ।
७७	स्वरोजगार तथा आय अर्जन र बजार व्यवस्थापन		४	४.५.१	गाउँपालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरीबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरी कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरीबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरी कार्यान्वयन गरेको ।	गाउँपालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरीबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरे तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	गाउँपालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरीबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश नगरेको ।	आवधिक योजना, वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७८				४.५.२	गाउँपालिकाले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा	०-१	०	गाउँपालिकाले स्वरोजगार तथा	गाउँपालिकाले स्वरोजगार तथा	गाउँपालिकाले स्वरोजगार तथा	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।			वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गरेको ।	वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरे तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय नगरेको ।	निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७९				४.५.३	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधी, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धि प्राविधिक)र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिई सो अनुरूप कार्यक्रम संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधी, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धि प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिई सो अनुरूप कार्यक्रम संचालन गरेको ।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधी, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धि प्राविधिक)र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिए तापनि कार्यक्रम संचालन नगरेको ।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधी, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धि प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति नलिएको ।	आवधिक योजना, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण सहभागी छनौटका आधार
८०				४.५.४	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने गाउँपालिकाको नीति रहे/नहरेको र सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	०	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने गाउँपालिकाको नीति रहेको र सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने गाउँपालिकाको नीति रहे तापनि सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने गाउँपालिकाको नीति नहरेको ।	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
									नभएको ।		
८१			४	५.१.१	गाउँपालिकाले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका विषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने गरेको वा तदर्थ (पटके/स्वेच्छाअनुरूप) निर्णय गरी कार्य हुने गरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका विषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/ कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका विषयमा नीति, कानून जारी गरेको तर सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/ कार्यदलबाट निर्णय नगरी तदर्थ (पटके/स्वेच्छाअनुरूप) निर्णय गरी कार्य हुने गरेको ।	गाउँपालिकाले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका विषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने नगरी तदर्थ (पटके/स्वेच्छाअनुरूप) निर्णय गरी कार्य हुने गरेको ।	गाउँपालिकाले सेवा प्रवाह सम्बन्धित नीति तथा कानून सम्बन्धित अधिकारीबाट भएका निर्णयहरू
८२				५.१.२	गाउँपालिकाले विधिको शासन प्रवर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिई सो बमोजिम कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले विधिको शासन प्रवर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिई सो बमोजिम कार्यान्वयन गरेको ।	गाउँपालिकाले विधिको शासन प्रवर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिए तापनि सो बमोजिम कार्यान्वयन नगरेको ।	गाउँपालिकाले विधिको शासन प्रवर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति नलिएको ।	सम्बद्ध कानून, नीति तथा कार्यविधि वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन
		सुशासन		५.१.३	महिला अधिकार तथा	०-१	०.५	महिला अधिकार तथा	महिला अधिकार तथा	महिला अधिकार तथा	स्वीकृत नीति तथा

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
८३					समानताका लागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको/नगरेको ।			समानताका लागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	समानताका लागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय भए तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	समानताका लागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको	कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन
८४				५.१.४	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिवद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिवद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरेको ।	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिवद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरे तापनि कार्यक्रम संचालन नगरेको ।	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिवद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन
८५			४	५.२.१	गाउँपालिकाले नियमितरूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे/नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले नियमितरूपमा संचालित सबै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाले आंशिकरूपमा केहि कार्यक्रमको मात्र सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाले कुनैपनि कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	सम्बद्ध कानून, नीति तथा कार्यविधि वार्षिक विकास कार्यक्रम सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन
८६				५.२.२	गाउँपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,	०-१	१	गाउँपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,	गाउँपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,	गाउँपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,	वार्षिक विकास

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरे/नगरेको			सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरेको	सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका केही व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको कहिलेकाही मात्र उपस्थिति रहने गरेको	सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने नगरेको	कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन
८७				५.२.३	गाउँपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट गाउँपालिकाले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयनका विषयमा प्रश्न उठ्ने गरे/नगरेको र सोको अभिलेख राखी उठेका प्रश्नउपर गाउँपालिकाबाट सम्बोधन हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट गाउँपालिकाले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयनका विषयमा उठेका प्रश्नहरूको अभिलेख राखी सम्बोधन हुने गरेको ।	गाउँपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट गाउँपालिकाले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयनका विषयमा उठेका प्रश्नहरूको अभिलेख राखे तापनि सम्बोधन हुने नगरेको ।	गाउँपालिकाले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट गाउँपालिकाले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका विषयमा उठेका प्रश्नहरूको अभिलेख राख्ने र सम्बोधन गर्ने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन
८८				५.२.४	गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार	०-१	०.५	गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि र	गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि र	गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि र	स्वीकृत आचार

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए/नल्याएको ।			कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे तापनि कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत नै नगरेको ।	संहिता आचार संहिताको पालना सम्बन्धी अध्ययन वा अनुगमन प्रतिवेदन ।
८९			४	५.३.१	गाउँपालिकाले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरे/नगरेको र महिला, लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिक गरे/नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरेको र महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिक गरेको ।	गाउँपालिकाले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरे तापनि महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेटका सम्बन्धमा सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक नगरेको ।	गाउँपालिकाले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने नगरेको र महिला, लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिक गर्ने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन
९०				५.३.२	गाउँपालिकाले स्थानीय सूचना सबैले बुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे/नगरेको ।	०-१	०	गाउँपालिकाले स्थानीय सूचना सबैले बुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरेको ।	गाउँपालिकाले स्थानीय सूचना प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे तापनि स्थानीय भाषामा गर्ने नगरेको ।	गाउँपालिकाले स्थानीय सूचना प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम स्थानीय भाषाका प्रसारित सामाग्रीहरूको अभिलेख कार्यक्रम प्रगति

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
											विवरण
९१				५.३.३	गाउँपालिकाले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छपा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सबै माध्यमद्वारा लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धि सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गरे/नगरेको	०-१	०.५	गाउँपालिकाले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छपा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सबै माध्यमद्वारा लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धि सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गरेको ।	गाउँपालिकाले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छपा लगायत श्रव्यदृश्य मध्ये केही माध्यमद्वारा मात्र लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धि सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गरेको ।	गाउँपालिकाले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छपा लगायत श्रव्यदृश्य जस्ता कुनैपनि माध्यमद्वारा लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धि सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रसारित सामाग्रीहरूको अभिलेख तथा विवरण कार्यक्रम प्रगति विवरण
९२				५.३.४	गाउँपालिकामा महिला लगायत सबै लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धि कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको/नभएको ।	०-१	१	गाउँपालिकामा महिला लगायत सबै लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धि कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको ।	गाउँपालिकामा महिला लगायत केही लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धि कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको ।	गाउँपालिकामा महिला लगायत कुनैपनि लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धि कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतनामा वृद्धि नभएको ।	सहभागी तालिम स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन ।
९३			४	५.४.१	गाउँपालिकाबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन सके/नसकेको ।	०-१	०.५	गाउँपालिकाबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन सकेको ।	गाउँपालिकाबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट केही लक्षित वर्ग तथा समुदायले मात्र लाभ लिन सकेको ।	गाउँपालिकाबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट कुनैपनि लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण प्रतिवेदन
९४				५.४.२	गाउँपालिकाले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास	०-१	०.५	गाउँपालिकाले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक	गाउँपालिकाले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा	गाउँपालिकाले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा	कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण

सि.नं	मूल विषय	सहायक विषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
					सम्बन्धि कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गरे/नगरेको ।			समावेशी विकास सम्बन्धि सबै कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गरेको ।	सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धि कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव आशिकरूपमा मात्र विश्लेषण गरेको ।	सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कुनैपनि कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण नगरेको ।	प्रतिवेदन
९५				५.४.३	गाउँपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरे/नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरेको ।	गाउँपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर कहिलेकाहीं केही कार्यक्रममा मात्र छलफल हुने गरेको ।	गाउँपालिकाको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा कहिल्यैपनि छलफल हुने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम उपस्थिति पुस्तिका समीक्षा बैठकको निर्णय तथा प्रतिवेदन
९६				५.४.४	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरे/नगरेको ।	०-१	१	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरेको ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणका केही विषयवस्तुलाई मात्र सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरेको ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार नगरेको ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
९७		समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	५.५.१	गाउँपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरे/नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको ।	गाउँपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा आंशिकरूपमा मात्र सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको ।	गाउँपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण नगरेको ।	गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम संघ र प्रदेश सरकारका सम्बद्ध नीति तथा कानून र कार्यविधि समन्वय र सहकार्यमा संचालित कार्यक्रमको सुची
९८				५.५.२	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल निर्माण भई कार्यगत छलफल हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल निर्माण भई कार्यगत छलफल वर्षमा कम्तिमा २ पटक हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल निर्माण भइ कार्यगत छलफल वर्षमा कम्तिमा १ पटक हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल निर्माण नभएको ।	छलफलको निर्णय पुस्तिका
९९					५.५.३	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धि क्षमता विकास तालिम प्रदान गरे/नगरेको ।	०-१	०	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का अधिकांश प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का केही प्रतिनिधिहरूलाई मात्र लैङ्गिक तथा समावेशी	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास

सि.नं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
								सम्बन्धि क्षमता विकास तालिम प्रदान गरेको ।	विकास सम्बन्धि क्षमता विकास तालिम प्रदान गरेको ।	सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान नगरेको ।	
१००				५.५.४	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धि राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धि राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गरेको ।	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार सम्बन्धि राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरे तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन नगरेको ।	वार्षिक नीति, योजना, बजेट तथा कार्यक्रम कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रगति विवरण

अनुसूची २: माइन्सुट

आज मिति २०८१-०८-०२ गते यस लिखुपिके गाउँपालिकाका प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा सदस्य/कार्यपालिका सदस्य श्री अध्यापक श्री मिनाकमलिका श्रेष्ठ को अध्यक्षतामा कार्यालय को प्राङ्गणमा, गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु, विषयगत शाखाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु,सरोकारवालाहरु लगायत तपसिलको उपस्थितिमा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण र रणनीति तयारीका लागि छलफल गरी आवश्यक तथ्याङ्कहरु साथै सल्लाह, सुझाव संकलन गरियो ।

तपसिल

क्र.सं.	नाम	पद	मोबाइल नं.	हस्ताक्षर
१	मिना कर्मारी (बस्ती)	अध्यक्ष	९८४२३५२२४२	
२	डो.डा. लक्ष्मी श्रेष्ठ	डा.डा.स	९८२१२२६२३६	
३	दिप्ता धिरी लामा	वडा अ.स.ने.	९८६६०५२३६	
४	ध्रुव वडा अध्यक्ष	वडा अ.स.ने.	९८४९४४४४६८	
५	काजीमान श्रेष्ठ	उपप्रमुख	९८२१०६२१०	
६	अजय राज वस्ती	क्र.सं. सदस्य	९८२११६२६१९	
७	सोम माया श्रेष्ठ	सदस्य	९८६९६६६६२६	
८	सुखिता वि.क	कार्यपालिका सदस्य	९८६०८२५६६६	
९	पित्र माया बस्ती	" सदस्य	९८६२४३६३००	
१०	सौम्या देवि नामिछाने	" सदस्य	९८६६२५६६६६	
११	निरहुमार् वि.क	" सदस्य	९८६२५०१५२०	
१२	मान बस्ती मुख्यालय	" सदस्य	९८६१२४९००६	
१३	पुष्पक वस्ती	सदस्य	९८४९५५५५५	
१४	धिरम श्रेष्ठ	सदस्य	९८४४३०६२०६	
१५	श्रेष्ठ कुमार् श्रेष्ठ	सदस्य	९८६१२५४६६६	
१६	विष्णु वस्ती	प्रा.स	९८४९६६६६६०	
१७	प्रमोद राज वस्ती	प्रा.स. वस्ती	९८४२०७६६६	
१८	प्रदीप राज वस्ती	सदस्य	९८४३१६०६६	
१९	गोमाला वस्ती	सदस्य	९८४४४४४४४४	
२०	नवराज वस्ती	सदस्य	९८४२२२२	

आज मिति ..... गते यस लिखुपिके गाउँपालिकाका प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा सदस्य/कार्यपालिका सदस्य श्री ..... को अध्यक्षतामा कार्यालय को प्राङ्गणमा, गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरू, विषयगत शाखाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, सरोकारवालाहरू लगायत तपसिलको उपस्थितिमा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण र रणनीति तयारीका लागि छलफल गरी आवश्यक तथ्याङ्कहरू साथै सल्लाह, सुझाव संकलन गरियो ।

तपसिल

क्र.सं.	नाम	पद	मोबाइल नं.	हस्ताक्षर
२१	गीता विष्णु बस्ने	का.प्रतिनिधि	९८२५२३९९३	
२२	अर्जुन कुमार बस्ने	वडाकाचिय	९१४४६१९४६८	
२३	कुमार ज्ञानेश्वर	उपासना समिति सदस्य	९७९२५००४७	
२४	दिव्य सुवेदी	का.उ. पा.उ. शाखा पालिका कार्यकर्ता	९८४२८६९००९	
२५	राजेश्वर बस्ने	आर्थिक सचिव	९८६९८२८८९९	
२६	विष्णु विष्णु	सहजकती		
७	समिता विष्णु	५		
८				
९				
१०				
११				
१२				
१३				
१४				
१५				
१६				
१७				
१८				
१९				
२०				

अनुसूची ३: कार्यक्रमका केही तस्वीरहरू

